

PERSONĪBA:
Rasma Zeberliņa.
Citi atceras:
„Rasma visu
dara uz 100%.
Kā kolēģe bija ļoti
pretimnākoša,
atbalstoša. Ir
sirdscilvēks.”

➔ 6.–7. lpp.

Skrundas kultūras namam – 60

Atceras bijušās vadītājas

● **Mārīte Tože**, direktore no 1978. līdz 1990. gadam:

– Ieejot kultūras namā, protams, siltums sirsniņā ielija. Žēl, ka nepieņēma dažus cilvēkus, kuri ļoti labi strādāja, bet jau ir taisaulē. Man grūti būt skatītājam – vairāk biju kā vērtētāja, jo man galvenais, lai viss izdodas. Ar vecajiem darbiniekiem satikšanās bija patīkama, un pasākums ir izdevies. Var just, ka finansiāli kultūras namam ir daudz labāk nekā tad, kad es biju direktore. Telpas izremontētas patiešām skaisti. Tomēr žēl, ka pirms kovida vasarā notika maz pasākumu, estrāde netika izmantota. Būtu gribējies vairāk – kaut vai lai jaunieši var padejot ballītēs. Iespējams, ātrāk vajag informāciju par topošiem pasākumiem.

● **Nelliya Kleinberga**, strādājusi no 1980. līdz 2001. gadam:

– Šo es nosauktu par jauku brīvdabas atceres koncertu ar iespēju atnākt katram. Bet, ja runājam par vēsturi, tad bija daudz nepilnību un kļūdu. Atkalredzēšanās sajūta bija lieliska. Gribu ticēt, ka kultūras nams ir un būs tautas mākslas tradīciju centrs. Es tur biju arī mākslinieciskās daļas vadītāja, un Dace Reinkopa, kura bija metodiķe, uzticēja man kultūras namu vadīt. Tieši Daces vecāki Skaidrīte un Viesturs Melķi iestājās par to, lai Skrundai būtu savs kultūras nams. Ja nebūtu viņu, šī nama varētu arī nebūt.

Skrundas kultūras nama direktore Dita Ņuņēvica paldies par sadarbību saka Maestro Edgaram Račevskim.

Ar plašu pasākumu
pilsētas skvērā
Skrundas kultūras
nams sestdien
nosvinējis
60. gadadienu.

● **Loreta Robežniece**, strādājusi no 1996. līdz 2014. gadam:

– Pasākums bija skaists, emocionāls, pārdomāts, it sevišķi šajā laikā, kad amatiermākslas kolektīvi ilgāku laiku darbojušies attālināti. Jutos piepildīta. Kultūras nams 60 gados ļoti attīstījies. Kad tas atvērās, nebija ne interneta, ne mobilo telefonu, ne atskaņošanas ierīču. Savus gadus atceros kā ļoti labus un ar dažādiem izaicinājumiem. Man paveicās ar radošiem kolēģiem, un mans novēlējums: lai saglabājas mūsdienīgums, ejot līdzi laikam.

Man šķiet, ka Dita ir ļoti laba, jaudīga, sirsniņa un cilvēks mīloša direktore, kura spēj motivēt komandu, līdz ar to arī citus skrundeniekus.

● **Dita Ņuņēvica**, direktore pašlaik:

– Tā kā kovida laikā rīkot pasākumus ir uzdrīkstēšanās, manuprāt, spējām cilvēkiem nest lielu prieku un svētku izjūtu. Ir lepnums par kolektīviem, kuri pēc tik lielas pauzes spēja sanākt kopā. Savu krāsu piešķīra muzikālā apvienība *Vintāža*, pasākuma vadītāji – aktieri Dita Lūriņa un Mārtiņš Egliens. Sveicām bijušos darbiniekus un direktores. Pasākums sniedza tikai prieku un laimi. To rada cilvēki mums apkārt: kolektīvu dalībnieki, darbinieki, viesi un sadarbības partneri. Kultūras nams visos laikos darbojies radoši. Šis laiks uzlicis vēl lielāku uzdevumu, lai atrastu pasākumu formu, ievērojot epidemioloģiskos noteikumus. Turpināsim kultūras piedāvājumu dažādot, lai cilvēki justos gaidīti un iepriecināti.

Katrīna Blaua, Aivitas Staņevičas foto

PADURĒ:
Kaņepvērpjos
audzē čili
piparus; Plezīrs
liepziedu laikā;
7. augustā
pagastā būs
kapusvētki.

➔ 5. lpp.

Vilgāles
ezerā
70 peldētāju
no visas
Latvijas.

➔ 12. lpp.

Ēdolē, Kurmālē un
Kuldīgā Valsts policija
atrod marihuānu.

➔ 4. lpp.

Cik mānīcīgi
esam?

➔ 3. lpp.

Kas jāzina un jādara, lai
nenozagtu velosipēdu?

➔ 3. lpp.

Ķiploki nokalst.
Vai jau vākt nost?

➔ 12. lpp.

Metālmākslinieks
Mārtiņš Sprogis:
„Man visi savi darbi
patīk, bet pārsvarā
sanāk tā, ka
beidzamais ir tas
mīļākais.” Nupat
tie bija skatāmi
Kuldīgā Pilsētas
svētkos.

➔ 8. lpp.

Piektdien, 30. jūlijā:

- Annas diena Gudeniekos.
- Olimpiskās spēles: vērtējumi.
- Vai ogu lasītāju trūkst?
- Pielikums 3K: Kas kultūrā Kurzemē.

REDZĒJUMS

Mēs bērniem nododam visu to, kam ticam paši

Katrīna Blaua

Kārtējo reizi vēroju sava bērna patieso prieku, kamēr viņš laimīgs lēkāja un skraidīja pa strūklaku. Viņš, smeļoties teju līdz asarām, palīdzēja man atskārst vienu lietu – cik daudz mums ir, ko mācīties no bērniem. Sākumā ūdenī plūncājās dēls viens pats un bija laimīgs par to, kur viņš atrodas tieši šeit un tagad. Viņam nevajadzēja neko vairāk, jo spēja rast prieku tik vienkāršā lietā kā ūdens. Pēc neilga brītiņa viņam pievienojās vēl divi mazi

„Mācīties no bērniem rast prieku vienkāršajā un acīmredzamajā, dzīvojot šeit un tagad.”

bērniņi. Un visi trīs mazie nedomādami un neskatīdamies, kas kuram mugurā, uzreiz sarunāja draudzētus. Noskaidrojot cits cita vārdu, bērni metās kopīgās spēlēs. Un tas viss notika vien dažās minūtēs. Mani visvairāk fascinēja tas, ka bērniem nebija nekādu aizspriedumu, neintereseja, kādā krāsā otram mati vai āda vai arī, ar kādu riteni tas atbraucis. Viņiem bija brīdis baudīt savu un otra kompāniju. Un tas, man šķiet, tādēļ, ka bērns ir tik lielā pašapmierinājumā ar sevi, ka spēj ielaist savā pasaulītē un

pieņemt jebkuru cilvēku, kurš nāk pretī. Tādā brīdī netraucē neviens faktors, kas pieaugušajam varētu radīt jautājumus, vai ar to cilvēku ir vērts draudzēties. Pieaugušajiem ir vērts aizdomāties par to, cik bērns viegli spēj komunicēt un rast draugus. Manā praksē tā nav, jo vairākkārt ir pierādījies tas, ka mūsdienās ir diezgan grūti iekļauties jaunās kompānijās vai iegūt jaunus draugus. Tā ir tik neprātīgi liela vērtība, ko esam aizmirsuši – baudīt to, kas dots. Visas mazās lietiņas. Cilvēks dzīves laikā uzsūc visu redzēto, dzirdēto, izjusto. Visas pieredzes un notikumus, un tādēļ viņam apkārt uzaug daudzi bloki, kuri neļauj vienkārši priecāties par mazām lietām. Nevienam nav noslēpums, ka dzīvojam pasaulē, pilnā ar rasistiem. Jo dienas iet, jo arvien vairāk domāju, kāpēc, bet joprojām nespēju rast uz to atbildi. Mēs mācām bērniem priecāties par vienkāršām lietām, kaut arī paši to esam aizmirsuši. Mums vienmēr vajag vairāk, un nekad neesam līdz galam apmierināti, taču bērnam pietiek ar garšīgu saldējumu. Tas man liek arvien vairāk domāt, kurā dzīves posmā sabiedrība ir uzlikusi sev šos blokus, kuru dēļ ar grūtībām pieņemam kaut ko, kas ir citāds un atšķirīgs. Gribētu mācīties no bērniem rast prieku vienkāršajā un acīmredzamajā, dzīvojot šeit un tagad. Būtu lieliski spēt būt saliedētai sabiedrībai, lai mēs būtu viens vesels, jo tikai tad spēsim dzīvot mierpilnā pasaulē.

MANUPRĀT

Mācās, bet kur paliek?

Šķiet, viena no profesijām, ap kuru ne tikai šovasar sacelta krietna jezga, ir skolotāji. Tas bijis algu jautājums, neskaidrības par jaunās kompetenču sistēmas ieviešanu, tagad – par iespējamo obligāto vakcinēšanos. Līdzās tam interesants fakts pēc jauno studentu uzņemšanas: Latvijas Universitātē vislielākais studiju vietu ieguvēju skaits ir Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātē – 928, un tas esot par 36% vairāk nekā pērn. Labi, *tīro* pedagogu ne tik daudz, bet gan jau kādi simtiņi būs, un kur nu vēl Liepāja un Daugavpils, kur arī māca pedagoģijas gudrības. Tātad atbaidīti no skolām jaunieši nav, un arī šī gada reflektanti mucā nav dzīvojuši un par dažādajām problēmām ir dzirdējuši. Bet kur viņi paliek pēc beigšanas? Nedomāju, ka visu vainu par skolotāju trūkumu vajadzētu novelt uz valsts neizdarībām (līdzīgi taču ir ar mediķu deficītu tālāk no Rīgas), jo esmu gana dzirdējusi, ka šīs studijas nav grūtas, augstākā izglītība būs, un tad jau redzēs... Zinu, ka izklaustīšos pēc cilvēktiesību pārkāpējas, bet varbūt tomēr pirms studiju sākuma ar jauniešiem būtu slēdzams līgums, ka, piemēram, trīs gadi tiks nostrādāti skolā, īpaši, ja studēts par budžeta līdzekļiem?

Mārīte Milzere

TRĪS PAR VIENU

Kāda situācija ar vakcinēšanos pret Covid-19 ir skolās? Vai izglītības darbiniekiem būtu jāvakcinējas obligāti?

NOGAIDOŠĀ POZĪCIJĀ

1. Inese Astaševska, V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas direktore:

– Augusta sākumā aptaujāsim skolotājus, ko viņi paši domā, kāda ir reālā situācija. Vasaras brīvlaikā mums šajā ziņā īpašu aktivitāšu nebija, taču zinu, ka ļoti daudzi ir vakcinējušies, turklāt jau sākumā, kad vakcīnas kļuva brīvāk pieejamas. Neesam izjūti agresiju, neapmierinātību pret valdības iecerēm. Ir cilvēki, kuriem uzskatu vai citu iemeslu dēļ ir negatīva nostāja. Nedomāju, ka ar piespiešanas metodēm būtu jāliek mainīt domas. Tieši tas var radīt pretreakciju. Mums ir citas aktuālas tēmas, ko risināt, lai jaunais mācību gads sāktos labi. Esam nogaidošā pozīcijā. Skatīsimies, ko lems valdība un ko Saeima – daži lēmumi

LAI BŪTU DROŠA VIDE

2. Santa Dubure, Kuldīgas novada domes izglītības nodaļas vadītāja:

– Jautājums par vakcinēšanos ir diezgan sensitīvs un skar ne tikai izglītības jomu. Nav īsti tiesību likt obligāti atbildēt, vai esi vakcinējies. Līdz ar to precīza aina nav zināma. Ir tikai tāda aptuvena nojaušana pēc sarunām ar skolotājiem. Ir skolu direktori, kas mudina (nevis liek) vakcinēties, jo visas sabiedrības interesēs ir, lai bērni septembrī varētu atgriezties mācībās klātienē. Lai tas notiktu, videi jābūt drošai vispirms tieši no šī aspekta. Kā skaidro profesionāli, droša vide būs, ja cilvēki būs vakcinējušies. Nav iemesla tam neticēt. Šobrīd nav precīzu datu, cik no vairāk nekā 400 skolotājiem novadā ir vakcinējušies. Pedagogi ir tikai

NE TIKAI SAVĀ LABĀ

3. Katrīna Bžalava, Kuldīgas Centra vidusskolas 12. klases skolniece:

– Rudenī sāksies pēdējais mācību gads vidusskolā, nozīmīgs eksāmenu gads. Vislabāk mācības var apgūt klātienē, tāpēc es un mani klasesbiedri vēlamies atgriezties skolā normālā dzīvē. Attālinātas mācības nav tik padziļinātas, visaptverošas. Mājās sēžot, nevarēja arī socializēties, bija ierobežojumi ārpusklases nodarbībām. Tāpēc jāizpilda drošības nosacījumi, un arī skolotājiem jāvakcinējas. Tas nav tikai savā labā, jādomā arī par apkārtējiem. Esmu potējusies ar *Pfizer*, nekādu veselības problēmu

parādījuši, ka ne viss ir tik viennozīmīgi. Es uzticos profesionāliem konkrētajā jomā. Esmu vakcinējusies. Nav arī dzirdētas uzbrūkušas norādes no skolēniem un vecākiem. Esam par to, lai mācības atgrieztos normālā un drošā vidē. Valdības uzdevums ir risināt, kā tam jānotiek, neviena pārliecību neaizskarot. Nevar visu uzlikt uz skolas direktora pleciem. Mums Kurzemē vēl daudz maz labi, diezgan liels vakcinējušos skaits. Bet ko darīs skolas tur, kur ir negatīva nostāja, ja pieņems, ka nevarēs strādāt nevakcinātie? Šobrīd jautājumu ir vairāk nekā atbilžu, piemēram, par privātskolotājiem. Vai viņi drīkstēs sniegt pakalpojumus? Tomēr vēl neviens nav pārāk *uzvilcies*. Nav ko risināt to, kas vēl nav nolemts.

mudināti vakcinēties, jo pamatmērķis – atsākt mācības klātienē, bet ne piespiesti to darīt. Tikai aptuveni var spriest, ka mūsu pusē atsaučība ir, bet kādu konkrētu skolu negribas izcelt, jo nav precīzu datu, kur un kā šis process notiek. Tāpēc gribētos skaidrojumu, kā vislabāk un precīzāk par situāciju uzzināt. Šobrīd zināms, ka, iespējams, izglītības darbinieki būs starptiem, kam jāvakcinējas noteikti, citādi strādāt nevarēs. Bet nav zināms, kā tas tiks īstenots. Vēl gan ir mēnesis laika. Ministrija atbildējusi, ka norādes būs 10. augustā. Jāpaļaujas, ka visi gribam būt drošā vidē un tāpēc katram individuāli vajadzīgs piedalīties mērķa sasniegšanā. Esmu vakcinējusies, mani kolēģi arī.

nebija. Nebija arī šaubu par vakcīnas nepieciešamību. Mūsu klasē mācās 16 skolēnu, visi grib atgriezties skolā. Vairāki vakcinējušies, citi nav, jo viņiem vienalga, taču visi grib mācīties klātienē, satikties un būt droši, ka neraslim. Par skolotājiem nezinu, nav tādas informācijas. Ceru, ka viņi ir saprotoši. Nedomāju, ka vajadzīgas akcijas par vai pret obligātu vakcināciju. Situāciju var risināt mierīgi, kopīgi atrast kompromisu. Vēl jau līdz 1. septembrim laiks, gan jau viss nokārtosies labvēlīgi.

Daina Tafelberga

FOTOKOMENTĀRS

20. gadsimta zooms.

Lailas Liepiņas teksts un foto

RUNĀ SPECIĀLISTS

Lai nenozog tavu velosipēdu

Vita Maslobojeva, Valsts policijas (VP) Kurzemes reģiona pārvaldes Kuldīgas iecirkņa priekšnieka pienākumu izpildītāja

Vasara ir laiks, kad labprāt braucam ar velosipēdu. Tā ir ērti, ātri un arī veselībai nāk par labu.

VP Kurzemes reģiona pārvaldes Kuldīgas iecirknis aicina pievērst uzmanību velosipēdu zādzībām un veidiem, kā tos novērst. VP iesaka velosipēdus novietot tādās vietās, kur ir velonovietne. Ja tomēr, dodoties ar velosipēdu, jūsu galamērķī nav velonovietnes, aicinām to pieslēgt videonovērošanas kameru tuvumā, tas palīdz atturēt zagli no savu nodomu īstenošanas. Ja velozādzība tomēr notiek, tad videonovērošanas kameras materiāls var palīdzēt atrast nozagto braucamo.

Tāpat aicinām arī izvairīties no velosipēdu novietošanas bez uzraudzības kāpņutelpās, tostarp tajās, kuru ārdurvīm ir drošības kods. Notikumi rāda, ka tas parasti nav bijis šķērslis velosipēdu zādzībai, tāpat velosipēdus kāpņutelpās nepasargā arī drošības slēdzenes.

VP amatpersonas velosipēdu zādzību novēršanas nolūkā velosezonas laikā īsteno velosipēdu novietņu apmeklējumus tajās atstāto velosipēdu drošības novērtēšanai.

Galvenie priekšnoteikumi, kā katrs pats var pārūpēties par sava velosipēda drošību:

- reģistrē – ja to nozags, velosipēdu būs vieglāk atrast,
 - pieslēdz – mazu, vieglu un lētu saslēgu var ātri salauzt, tādēļ iegādājies drošu un izturīgu saslēgu,
 - pieslēdz pareizi – meklē vietas, kur velosipēdu var pieslēgt visdrošāk – saslēdzot riteni kopā ar rāmi,
 - pieslēdz arī telpās – glabājot velosipēdu kāpņutelpā vai uz balkona, tas tomēr vienmēr ir jāpieslēdz.
- Ja velosipēds ir nozagts, zvani policijai pa tālruna numuru 110.

VP iesaka – pērkot jaunu velosipēdu, reģistrējiet to CSDD, kas var būtiski atvieglot policijas darbu, lai atdotu velosipēdu tā likumīgajam īpašniekam. Par velosipēda reģistrācijas iespējām var uzzināt CSDD mājaslapā. Ja velosipēds nozagts, jāreģistrē atzīme CSDD un jāraksta iesniegums VP, ko var izdarīt jebkurā VP iecirknī vai izmantojot portālu www.latvija.lv.

MUMS SŪDZAS

Situācija zināma, vēlreiz pārrunās

Ausmas kundze no Priedaines sūdzas par nesakošto apkārtni pie daudzdzīvokļu mājas *Priedes*, kurā viņa dzīvo. Gan dzīvokļu īpašnieki, gan īrnieki maksā ievērojamu apsaimniekošanas maksu *Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem* (KKP), taču tikpat kā nekas netiekot darīts. Cidoniju krūmiem cauri izauguši suņuburkšči, tos neviens neravē. Celiņš nekopts – starp flīzēm lielas nezāles. Pie ieejas bērzi saauguši kopš 1983. gada, kad māja uzcelta. Sētnieks tikai

nolasa papīrus, vairāk nekas netiek darīts. Kundzei sūdzību daudz, esot zvanījusi *komunālajiem*, bet no tā nekas nav uzlabojies. KKP īpašumu apsaimniekošanas daļas vadītāja Ita Bērziņa atbild, ka mājai *Priedes* tiek algots sētnieks, ar viņu noslēgts līgums, kurā norādīti veicamie darbi. Neapmierinātā iedzīvotāja esot sazinājies ar apsaimniekotāja pārstāvi Zani Pirtnieci, situācija apjausta. Taču šobrīd darbiniece slimo, kad atgriezīsies darbā, mājas apkārtnē vēlreiz tiks

apskatīta. Būs tikšanās ar sētnieku, lai pārrunātu darba pienākumus. Sētnieks apkopj vēl četras mājas Priedainē, no tām neviens nav sūdzējies par viņa darbu un nesakošību. Savukārt zāli pļauj cits darbinieks – reizi mēnesī, kā nolēmuši paši iedzīvotāji. Var pļaut arī biežāk, ja vajadzīgs, bet jābūt mājas iedzīvotāju lēmumam, kurā minēts, cik reizi mēnesī tas jādara, kā arī jāsaazinās ar savu apsaimniekotāju, kurš tālāk koordinēs veicamos darbus.

Daina Tāfelberga

MUMS RAKSTA

Kuldīdznieku prieki un bēdas

Kuldīgā skaista vasara, mazliet karstāka nekā citos gados, bet tomēr jauka. Salīdzinot ar citiem Latvijas reģioniem un nemaz nerunājot par dažu Eiropas valstu nedienām – plūdiem, nogruvumiem, postošām vētrām –, mēs tiešām dzīvojam, kā mēdz bieži sacīt, *Dieva azotē*. Mums ir skaista pilsēta ar Kuldīgas rumbu, Aleks-upīti, vēsturiskām vietām, muzeju, pamazām veidojušos Liepājas ielu ar daudziem veikaliņiem, sporta zāles un laukumi, mācību iestādes un vēl daudz kas cits. Visā pilsētā jūtama hercoga Jēkaba celtniecībā ielikta aura, varbūt arī tas ir viens no iemesliem, kāpēc Kuldīgu iemīļojuši tik daudzi Latvijā un ārpus tās dzīvojošie cilvēki.

Pēdējos gados līdz ar ES naudas ienākšanu atmodusies celtniecība, sākas pamazām ceļu klājuma uzlabošana, izveidoti skaisti apstādījumi gar ceļa malām. Ja pieliekam klāt vēl tīro gaisu, parkus, sakošus zālājus, tad Kuldīgu varētu salīdzināt ar tīru akvāriju, kur sakoptā vidē dzīvo pateicīgas zivtiņas. Bet tad kādam *biezam makam* ienāk prātā ka *zivtiņas* pārāk labi dzīvo, un viņš paņem un pielej tīram ūdenim tinti – par rezultātu varat iedomāties. Droši vien atšifrējāt, ka runa ir par pilsētas pie-

sārņojumu. Pirmkārt, nav saprotams, kāpēc industriālo zonu pašvaldība izvēlējās tādā vietā, kur valdošie vēji virzīti uz pilsētas blīvi apdzīvotajiem rajoniem, kā Piltenes un Virkas ielas masīvs, turklāt nelielā attālumā no tiem. Otrkārt – kāpēc pilsētā nav nevienas organizācijas vai personas, kas kontrolētu gaisa kvalitāti, un, ja arī ir, tad kāpēc pie finieru rūpnīcas *Stīga* uz ceļa bieži veidojas nogulšņu slānis. Tas vēl būtu kaut cik pieņemams, jo rūpnīcā strādā pāri par 300 cilvēkiem un, rūpnīcas vadībai piestrādājot, izmešus arī iespējams samazināt. Bet blakus iecerēts uzbūvēt asfalta rūpnīcu, kas nūdien nepadaris gaisa kvalitāti Kuldīgā labāku.

Ļoti dīvainas lietas notiek ap šo rūpnīcas ieceri. Par šādas rūpnīcas izveidi sociālajos tīklos esot sludināts jau 2020. gadā, tikai nelaime tā, ka šāda informācija neaizgāja līdz iedzīvotājiem, jo to sociālo tīklu nodaļās un apakšnodaļās rakņājas labi ja pieci procenti Kuldīgas iedzīvotāju. Faktiski par šādas rūpnīcas izveidi cilvēki uzzināja īsi pirms 2021. gada Jāņiem, kad pie Dārzniecības ielas 7 tika uzlikta skaidrojoša plāksne, lai gan darbi laukuma iekārtošanā jau iepriekš ritēja pilnā sparā. Kuldīdznieki, saprotams, redzēja, ka tiek

izzāģēti koki, laukums noplanēts, savestas smilšu kaudzes, visi bija pārliecināti, ka notiek laukuma sagatavošana mēbeļu ceļam, par ko laikrakstā ieminējās *Stigas* pārstāvis.

Mazliet par asfalta rūpnīcu. Tā plānota Dārzniecības ielā 7a. Tieši pāri ceļam atrodas zirgautostāva, dažu desmit metru attālumā sākas labi iekopti dārziņi, kuros cilvēki audzē savai ģimenei un arī pārdošanai dārzeņus un augļus. Sakņu bāze atrodas ap 20 metru attālumā un tuvākās apdzīvotās mājas ap 300 metriem. Dārzniecības iela skaisti izveidota un kļuvusi par ļoti iecienītu vietu pastai-gai uz pilskalnu un riteņbraucējiem. Bet asfalta rūpnīca un smago automašīnu intensīvā kustība piesārņo vidi ar veselībai bīstamām ķīmiskajām vielām, tāpēc tās izvietojuma ne tuvāk par trīs kilometriem no apdzīvotām vietām. Kuldīgas iedzīvotāji īsā domes atvēlētajā periodā (ap nedēļu) savākuši daudzus simtus parakstu pret rūpnīcas celtniecību, faktiski *pret* ir lielākais iedzīvotāju vairums, izņemot tos, kam ir vienaldzības sindroms, vai attiecīgo instanču pietuvinātajiem. Cerams, ka mūsu deputātiem pietiks saprāta un vīrišķības, lai nobalsotu pret asfalta rūpnīcas izveidi pilsētā.

Ilmārs Beiers

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai esat mānīcīgs? Kādus paradumus visbiežāk ikdienā ievērojat?

Gaisma Zavale, medmāsa:
– Vispār neesmu mānīcīga. Ir, protams, zināmas šīs vispāriņņemtas tradīcijas, un es zinu, ka daudzi tām tic, bet man laikam ir citādāks skatījums uz dzīvi. Es domāju, ka

tā ir arī kultūras lieta, ko cilvēkiem ieaudzina ģimenē. Manā ģimenē tas ir bijis mazāk. Varbūt vienkārši esmu realiste. Dzīvē notiek daudz kas, un tas ir jāpieņem tā, kā ir, un ne jau melns kaķis pie tā būs vainīgs. Pat arī, ja pārskrien pāri ielai, tas noteikti neietekmēs manas turpmākās rīcības un izvēles.

Skaidrīte Daugule, mūziķe:
– Es neticu mānīcībai, jo mamma tai nav ticējusi, nekad ģimenē tam nav pievēsta uzmanība. Neticu ne izbirušam sālim, ne arī saplīsušam spogulim. Un no kaķa vēl jo mazāk baidos.

Eva Pozņaka, darba aizsardzības speciāliste:

– Ir vairāki paradumi, ko ievēroju, bet nezinu, vai uzskatu sevi par mānīcīgu. Ja man nepatīk kāds cilvēks, tad salieku pirkstus krustā. Man to omīte iemācīja. Ja jūtu, ka viņš man ir nepatīkams un negribu ielaist

viņu savā pasaulītē, tad tā ir kā laba veida aizsardzība. Ir daudz cilvēku, kas savas negatīvās emocijas izgāž uz citiem. Pieklauvēju pie koka, lai nepiesauktu nelaimes. No saplīsuša spoguļa es ļoti baidos. Esmu daudz par to lasījusi, bet, paldies Dievam, neesmu ar to saskārusies. Es tiešām nezinu, ko darītu, ja nu man saplīstu spogulis.

Līga Bergmane, bezdarbiece:

– Es mēģinu no mānīcības attālināties, jo esmu tikko pārgājusi kristietībā. Agrāk neveiksmes gadījumā splāvu pāri plecam. Ja niezēja kreisā plauksta, tad zināju, ka būs nauda. Un man tieši pirms stipendijas vienmēr ļoti niezēja kreisā plaukta. Tas bija iegājies jau no bērna kājas, tika ieaudzīnāts ģimenē. Kristietībā vajag atteikties no mānīcības, jo tās nenāk no Dieva. Tāpēc jau tās sauc par māņu ticībām jeb velna meliem.

Lidija Jansone, pensionāre:

– Esmu redzējusi ļoti daudzus cilvēkus, piesitot dūri pie koka, bet es pati tā nekad neesmu darījusi. Līdz ar to mānīcīga neesmu. Tas noteikti nāk no audzināšanas. Mans vectēvs ir teicis, ka ir grēks ticēt māņiem. Mani tā audzināja, un tāpēc tas manī ir ieaudzīnāts – tam neticēt. Zemapziņā jau

vienmēr jūti, ja notiks kaut kas sliktas vai vajadzēs uzmanīties. Ir tādas dienas, kad var just – cilvēki brauc agresīvi ar automašīnu, ir bijuši kādi svētki, uz ielām daudz motociklistu. Un tad intuīcija liek būt piesardzīgākai. Un tam nav nekāda sakara ar mānīcību. Ja nu kaut kas ir atgadījies, tad jāmeklē sava vaina, kur neesi bijis pietiekami uzmanīgs un vēriģs. Tāpēc vainot var tikai sevi.

Linda, strādā valsts iestādē:

– Neesmu mānīcīga. Kaut kādus paradumus jau ievēroju, bet šaubos, ka to var nosaukt par izteiktu mānīcību. Pirmais, kas nāk prātā, noteikti ir melnais kaķis, kurš pāriet ielai. Bet man ir arī otra teorija – kaķim jāiet tur, kur viņam jāiet, un arī viņam ir sava ceļš. Vēl nāk prātā ticējums – ja maizīte nokrīt zemē, tad pieceļot tā jānobūco. Daru to cieņas dēļ. Ir dzirdētas visādas sliktas lietas saistībā ar spoguļiem, bet pati tam nepievērsu lielu uzmanību.

Katrīna Blaua, Jāņa Siliņa foto

KURZEME

Būs nometne
Upesgrīvā

Līdz 2. augustam Kurzemē dzīvojošās ģimenes, kuras ir apsvērušas iespēju kļūt par aizbildņiem, adoptētājiem vai audžuģimenēm, aicinātas pieteikties diennakts nometnei *Ar spēka sauli sirdī*, kas no 20. līdz 22. augustam notiks Talsu novada Upesgrīvā. To rīko Kurzemes plānošanas reģions un SIA *Stieress*. Varēs satikties ar bērniem no sociālās aprūpes centriem un ar potenciālajām audžuģimenēm, adoptētājiem un aizbildņiem, apgūt iemaņas bērnu uzņemšanā ģimenēs, dalīties pieredzē. Pieteikties: www.kurzemesregions.lv.

Meklē skolas
direktoru

Dienvidkurzemes novada pašvaldība izsludinājusi konkursu uz Priekules vidusskolas direktora amatu, jo līdzšinējā mācību iestādes vadītāja Irina Tiesnese uzrakstījusi atļūgumu. Pēc domes izglītības nodaļas ziņām pamatskolas posmā Priekulē ir pat paralēlklases, taču vidusskolas klasēs audzēkņu skaits nesasniedz valdības noteikto minimumu, jo daudzi pēc 9. klases aiziet uz profesionālajām skolām. Taču par reformas nepieciešamību pašlaik netiek runāts.

Druvas saldējumam
jubileja

Aizvadītajā nedēļā *Druvas saldējums* nosvinējis 35. jubileju. Mūsu kaimiņnovada Saldus pagastā saldējumu ir sākts ražot 1986. gadā, desmit gadus vēlāk pēc kolhoza likvidēšanas ražotni pārņēma akciju sabiedrība *Druvas pārtika*. Kopš 2018. gada tā pieder uzņēmumam *Tērvete Food*. Pašlaik tur ir 30 strādājošie. *Druvas saldējums* pašu ražotajās vafeļu glāzītēs pazīstams visā Latvijā, tiek arī eksportēts. Tiek domāts par jauniem produktiem, un jubilejas gada jaunums – piparmētru garša šokolādes glazūrā.

Pasniedz Sudraba
pagali

Dzeņu-Pūķu-Šusteru dzimtas pēctečiem Aizputē pasniegta muzeja *Žaņa Lipkes memoriāls* goda zīme *Sudraba pagale*. Tādējādi godināts šīs ģimenes varoņdarbs, mēģinot Aizputes pilī no nāves paglābt četrus ebrejus, kuri bija aizbēguši no spaidu darbiem kūdra purvā. Līdz Otrajam pasaules karam Aizputē bija spēcīga ebreju kopiena, bet vācu okupācijas laikā tā tika brutāli iznīcināta. Drosmīgie aizputnieki centās cilvēkus glābt, riskējot ar savu dzīvību. Goda zīme iedibināta 2018. gadā, un tai ir pagales forma, jo Z.Lipke ebrejus slēpa zem malkas kaudzēm. Muzejs zina ap 500 cilvēku, kuri holokausta laikā bijuši drosmīgi, bet patiesais skaits varbūt ir daudz lielāks.

Diskusija par novada
attīstību

Iedzīvotāji un uzņēmēji aicināti iesaistīties ideju domnīcā par jaunā Kuldīgas novada attīstības vīziju, stratēģiskajiem mērķiem un prioritātēm. Ideju domnīca notiks rīt, 28. jūlijā, no 9.00 līdz 11.00 tiešsaistē platformā *Zoom*.

Vispirms būs kopsavilkums par pašreizējo situāciju, līdzšinējo novadu vīzijām un attīstības mērķiem, prioritātēm, tad diskusija par jaunizveidotā novada vīziju un ilgtermiņa prioritātēm, kā arī par iecerēm, ko realizēt vidējā termiņā.

Pieteikties var e-pastā: kaspars.rasa@kuldiga.lv, lai saņemtu pieslēgšanās saiti. Pirms diskusijas dalībniekiem tiks nosūtīti attīstības plānošanas dokumentu izstrādes konsultantu sagatavotie darba materiāli.

Atjauno lauku ceļus

Kuldīgas novada pagastos pēc tehnoloģiskā pārtraukuma atsākušies pērn sāktie ceļu remontdarbi.

„Nepieciešamība novadā ir liela,” saka Rumbas pagasta pārvaldes vadītāja Lija Šēle. Pērn pašvaldība noslēdza līgumu ar uzņēmumiem *AD būve* un *Saldus ceļinieks* par ceļu atjaunošanu 11 pagastos 19,1 km garumā. Četros pagastos tiek atjaunoti grants ceļi, divos – asfalta, bet piecos notiek virsmas dubultā apstrāde.

Pagājušajā gadā paspēts ekspluatācijā nodot vairākus objektus, piemēram, Īvandē – Muižas alejas ceļu, Kabilē posmu Jaunpēdzenieki–Dzeguzes, Laidos posmu Kalēji–Biezaiši, Turlavā ceļu Turlava–Alkšņi, Vārmē posmus Zvaigznes–Ābeles–Pavasari un Krodziņš–Zīlītes.

„Grants ceļi pērn tika pabeigti. Vairākos citos posmos pirmajā kārtā bija tehnoloģiskais pārtraukums, bet tagad darbs notiek Kurmālē, Rumbā, Rendā, Ēdolē, Padurē un Snēpelē,” skaidro L.Šēle. „Šie darbi sākti pērn maijā. Vispirms sagatavo virsmu, noņem apaugumu, uzklāj pamatkārtu, un tad var notikt dubultā apstrāde. Otrā kārtā rit Ēdolē, Gudeniekos, Laidos, Padurē, Pelčos, Kurmālē un Rumbā.

Savukārt iepirkums trešajai kārtai nupat beidzies. Ceļu atjaunošana paredzēta 13 pagastos. Dubultās virsmas apstrāde plānota Gudenieku centrā, Laidos, Kurmālē, Turlavā, bet asfalts tiks atjaunots Gudeniekos un Rendā, parējos noņems apaugumu un uzbērs desmit centimetru minerālgranti.”

Kuldīga novadā pirmajā kārtā atjaunoti 19 km ceļu, otrajā – 14,6 km, trešajā plānots ap 19 km.

Inta Jansone

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Kad negrib iet prom

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas vecākais inspektors **Dzintars Pakalns**.

19. jūlijs. Saņemam zvanu, ka pie kafejnīcas *Staburadze* auto nevar izbrait no sētas, bet ierodoties konstatējam, ka problēmu nav. No Dzintaru ielas ziņo, ka dzīvoklī atrodas nevēlama persona. Izraidām un brīdinām, ka nedrīkst staigāt pa svešiem dzīvokļiem, ja saimnieks nav aicinājis. Mucenieku ielā autobusu pieturā iereibuši cilvēki smēķē, traucējot citiem. Kad piebraucam, iereibušie iet prom, jo sliktu uzvedību saprot. No bāra *Stender's* sūdzas, ka cilvēks atsakās atstāt telpas. Iesakām, lai apsargs tomēr mēģina tikt galā.

20. jūlijs. Liepājas ielā ir iereibis vīrietis neadekvātā stāvoklī – aizvedam mājās, uzrakstām soda protokolu. Kurmālē sievietē ziņo, ka vīrietis iesitis viņas bērnam. Sitēju nesastopam, bet cietušajai izskaidrojam viņas tiesības. Plostu ielā iereibis vīrietis ar niknu suni. Kaut gan aizrādām, vīrietis turpina lietot grādīgo, tāpēc suņa atbaidīšanai lietojam asaru gāzi. Rakstām lēmumu par sodu.

21. jūlijs. Mums ziņo, ka pļavā netālu

no Padures alejas liellops tiek turēts sliktos apstākļos. Bet tā nav taisnība, jo labturības pārskatījumus nekonstatējam. Liepājas ielā trīs vīri lieto alkoholu – visiem sods. Mucenieku ielā dzer vēl divi – arī viņiem sods. Planīcas ielā jaunieši lauž soliņu, taču tas nav sabojāts. Sods vīrietim, kurš Liepājas ielā lieto alkoholu. Pārbaudām Vilgāles centru – tur viss kārtībā.

22. jūlijs. Sieviete Dzintaru ielā baras uz bērniem, bet, kad ierodamies, neviena tur nav. Palīdzam Valsts policijai (VP) Mālu ielā novērst likumpārkāpumu.

23. jūlijs. Valtaiķu veikalā vīrietis uzvedas slikti un neiet prom. Ceļā saņemam zvanu, ka paņēmis alus pudeli un aizgājis. Kāds lūdz pārbaudīt dzīvokli, kura iemītnieks neatbild uz zvaniem, bet tur viss kārtībā. Ventpils ielā jaunieši kaujas – kautiņš beidzas bez sliktām sekām.

24. jūlijs. Vienos naktī dārziņos pārāk skaļa mūzika. Izrādās, ka tur svin kāzas un pasākums pieteikts, tomēr mūzika tiek pieklusināta. Trijos naktī skaļa mūzika skan no automašīnas Raiņa ielā. Mums tuvoojoties, auto brauc prom. Dienā Kuldīgā nodrošinām kārtību riteņbraukšanas sacensībās. Stendes

Atkal deg kūdra
Ozolu purvā

Svētdien pirms 16.00 Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) saņēma informāciju, ka Rendas pagastā redzami dūmi. Ugunsgrēks bija izcēlies Ozolu purvā – degusi kūdra.

Ap 19.00 tur strādāja 14 ugunsdzēsēji ar četrām autocisternām un kvadriciklu, izmantota arī traktortehnika. Dienvidkurzemes virsmežzinis Indulis Sarma pastāstīja, ka ugunsgrēks izcēlies tādā vietā, kur piekļuve stipri apgrūtināta, un degusi aptuveni 200 metru gara kūdras kaudze. Palīgā izsaukts Nacionālo bruņoto spēku helikopters.

Pievakarē izdevies ugunsgrēku lokalizēt, apstiprināja VUGD Kuldīgas daļas komandieris Edgars Bružāns. Dienesta vecākā inspektore Anete Strazdiņa piebilda, ka saistībā ar tumsas iestāšanos pirms pusnakts dzēšana pārtraukta, taču VUGD turpinājis situāciju uzraudzīt, un pirmdien dzēšana atsākta.

Pašvaldība šajā darbā iesaistītajiem nogādājusi 32 ēdiena porcijas.

Alberts Dinters

POLICIJA INFORMĒ

Kuldīgas pusē atrod
marihuānu

Valsts policijas (VP) Kuldīgas iecirknis šomēnes sācis vairākus kriminālprocesus un īpašumos rīkojis kratīšanu, no nelegālās aprites izņemot marihuānu, informē Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste Madara Šeršņova.

7. jūlijā kratīšana notika kādā īpašumā Ēdoles pagastā, kur atrasts pusotrs kilograms izžāvētas marihuānas. Aizturētajam vīrietim uz izmeklēšanas laiku noteikts ar brīvības atņemšanu nesaistīts drošības līdzeklis.

8. jūlijā Kuldīgas policisti kratīšanu rīkoja Kurmāles pagastā, jo bija aizdomas, ka jaunietis audzē marihuānu. Izņemti 78,8 g nežāvētas un 3,8 g izžāvētas marihuānas. Jaunietis dzīvo ar vecākiem un marihuānu audzēja uz balkona, vecākiem sakot, ka tās esot sējas kaņepes.

16. jūlijā daudzstāvu nama dzīvoklī Kuldīgā izņemti 70 g nežāvētas un 10 g izžāvētas marihuānas. Arī šis vīrietis par līdzīgiem nodarījumiem policijas redzeslokā iepriekš nebija nonācis.

Ja iedzīvotājiem ir informācija par nelegālu narkotisko vielu apriti, policija aicina ziņot pa tālr. 63374407 vai 110. Var zvanīt pa VP uzticības tālr. 67075444 (šis ir automātiskais atbildētājs, tāpēc informācija jādefinē precīzi) vai rakstīt e-pastā: uzticiba@vp.gov.lv.

ielā vilcieniņam *Ludis* apstāties un uzņemt pasažierus traucē nevietā atstāti auto. Priedainē pie veikala ir piedzēries vīrietis, taču neko sliktu nedara. Tā kā braucam atpakaļ uz Kuldīgu, pie reizes atvedam viņu uz dzīvokli Jelgavas ielā, lai nerada problēmas. Zvans par iespējami iereibušu motorrolleristu Dīķa ielā, tomēr viņu nesastopam, un apkārtņē nekas aizdomīgs nav manīts. Ķelšu ielas stāvvietā skaļa mūzika no mašīnas. Jaunieši tajā ir saprotoši – pārtrauc spēlēt.

25. jūlijs. Naktī skaļi mūziku spēlē arī Vienības un Planīcas ielā, pēc mūsu ierašanās tā tiek izslēgta. Ātrā palīdzība lūdz uz Skrundu aizvest jauni, kurš Kuldīgā atrodas pie veikala *Drogas* un kam mediķu palīdzība nav vajadzīga, bet taksometra pakalpojums mēs nesniedzam. Vakarpusē saņemam ziņu, ka kādā ģimenē jau naktī pazudusi meita. Pierakstām datus, ziņojam VP. No veikala Liepājas ielā ziņo, ka melnīgsnējs vīrietis vēlēties par precī norēķināties ar viltotu 50 eiro banknoti. Iesaistām VP. Annas ielā ceriņkrūmā guļ piedzēries vīrietis – aizvedam uz mājām, viņam soda lēmums. Aizvedam vakariņas Ozolu kūdras purva dzēsējiem.

Pierakstījusi **Daina Tāfelberga**

Asais pārsteigums – čili pipars

Līga Veide ar savu lolojumu – čili pipariem.

PIPARU MĀJA

Armands Veide Taste Kuldīga viesiem piedāvāja kūpinātas ribiņas ar barbekjū mērci.

Līgas māsas dēls Klāvs Kohvs Taste Kuldīga dienās ne vien sagaidīja viesus, bet arī izrādīja un stāstīja par vistām jeb čikām, kuras apņēmis aprūpēt. „To mums ir ap divdesmit. Dzīvoju Jūrmalā, un, kad esmu šeit, par vistām rūpējos es: leju ūdeni, nesu barību. Redziet, tālumā ir gailis opītis, bet tam blakus tas pūkainais – zīdīšs, arī gailis. Bet to melno vistu saucam par Drošsirdi, jo vienīgā palika dzīva, kad aizsprostā bija iekļuvusi lapsa vai sesks un visas pārējās nokoda. Man patīk lauku darbi, vasarā braucu šurp bieži, lai varētu palīdzēt Līgai un opim. Vēl roku zemi, laistu siltumnīcu.”

Padures pagastā netālu no Nabes ezera zemnieku saimniecībā *Kaņepvērpi* audzē čili piparus, no tiem gatavotus ēdienus varēja baudīt arī mājas kafējnicā pasākumā *Taste Kuldīga*.

SAGAIDA AR PĀRSTEIGUMU
Saimnieki Līga un Armands Veides bija sarūpējuši krāsainu ēdienkarti. Viesi varēja baudīt Armanda kūpinātās cūkgaļas ribiņas ar pikanto barbekjū mērci, svaigiem salātiem un marinētiem gurķīšiem. „Piedāvājam arī jaunās ražas halapenjo piparu, pildītu ar krēmsieru

un bekonu, tas bija īpašais kompliments pārsteigums, par kuru neviens pirms tam nezināja,” stāsta saimniece L. Veide. Saldajā – *Baltiņu biežpienkūka* ar pikanto ievārījumu. „Emocijas – krāšņas, satīkt cilvēkus, redzēt viņu smaidus – guvām atgriezenisko saiti. Ir patīkams nogurums, bet esam emocionāli uzlādēti,” par piedzīvoto mājas kafējnicas dienās teic Līga.

MĒRCĪTĒM IZVĒLAS LABĀKOS

Ikdienā Līgā strādā mārketinga,

bet dzīvesbiedrs darbojas tirdzniecības jomā un ik rītu mēro ceļu uz Druvu Saldus novadā. Mājas Padures pagastā Līgas ģimene iegādājusies pirms 12 gadiem, un šurp viņi pārcēlušies no Saldus, bet Armanda dzimtā puse ir Skrīveri.

Divus gadus Veides siltumnīcā audzē čili piparus. „Pirmajā gadā sākām ar 25 šķirņu pipariem. Šogad samazinājām līdz 15, jo sapratām, kuras šķirnes aug labāk, kuras ne tik labi, izvērtējām, kuri pipari mums garšo labāk,” skaidro L. Veide. „Piparus pārstrādājam

mērcītēs, zīmols saucas *Pepper-dog*. Uz rudens pusi sāksim dažāda asuma čili mērces un garšvielu maisījumus pildīt pudelītēs. Pagājušajā gadā bijām saražojusi *padsmi* mērces dažādās krāsās, testējām. Dažas ir saldākas, jo latvietim patīk saldums.”

Saimniece atzīst, ka čili ir augs, kas prasa rūpes. „Katru dienu laistām, bet barojam ik nedēļu. Sezona ir visu gadu. Novembrī beidzam pārstrādāt pēdējos piparus, bet jau janvāri zemē liekam jaunās seklas. Tās ievācam paši, kā arī pasūtām profesionālās seklas.”

Pirmais mēģinājums izdevies

Padures pagastā 17. jūlijā pirmo reizi notika vasaras pasākums *Plezīrs liepziedu laikā*.

Dienas pirmajā daļā pie Padures dīķa notika tirgus lustes, darbojās mobilais bērnu laukums, kā arī bija citas aktivitātes. Vakarpusē muižas parkā norisinājās dīdžeju pasākums *Manor House Open Air*. „Šis pasākums man bija kā pilotprojekts, lai saprastu, vai bez ierastajām norisēm pagastā vēl kāda nepieciešama,” saka kultūras organizators Ģirts Immers. „Viss izdevās, cilvēki pēc pasākuma nāca klāt un teica paldies. Vairāki pirmo reizi ezerā izmēģināja Sup dēli. Tas nozīmē, ka nākamvasar *Plezīrs liepziedu laikā* jāriko vēl interesantāks. Vakara pasākumu varēja apmeklēt, uzrādot ES digitālo Covid-19 sertifikātu, daudziem tāda nebija, nācās viņus sūtīt projām.”

● Ikviens interesents varēja iesaistīties un vērot audekla iekārtošanu stellēs kopā ar Padures aušanas pulciņa *Andava* meistarēm: attēlā no kreisās pulciņa vadītāja Daiga Jansone, dalībnieces Gunita Agrīna un Lineta Zīberga. Pagasta audēju pulciņš darbojas desmit gadu. Dalībnieces lepnas, jo iepriekšējā dienā dabūjušas vēl vienas stelles, un nu kopā to viņām ir desmit. „Ar šo meistarklasi ceram, ka mums pievienosies vēl kāda interesente,” saka D. Jansone. „Pandēmijas laikā, ievērojot visas prasības, audām. Visā Latvijā vienīgie kolektīvi, kas strādāja, bija audējas. Darinām visu, sākot no somām līdz par segām.”

● Viena no *Andavas* dalībniecēm ir Alise Volanska. Grīdas ceļiņi tapuši no diegu atlikumiem un lupatiņām, kas sagrieztas no palagiem, džemperiem un citām vairs neizmantojamām lietām. Reizēm tiem tiek dots arī nosaukums, piemēram, *Vakars pie jūras*, *Jāņu nakts*. Aušanā A. Volanska nav iesācēja, prasmes apgūtas vēl pusaudzes gados, kad Alise audusi Kuldīgas kultūras nama aušanas pulciņā, tam toreiz vēl nav bijis nosaukuma *Varavīksne*. Lai pulciņš dabūtu labāku vārdu, lai dalībnieki kļūtu par daiļamatū meistariem, vajadzējis sarīkot lielu izstādi, bet Alisei tolaik bija jākārto arī gala eksāmeni skolā. „Bija jāizvēlas prioritātes, nosliecos par labu izglītībai. Nu kam man meistara nosaukums 16 gados? Kad atnācu strādāt uz Paduri par pārvaldnieci klēti, kultūras organizatore Indra Visocka uzrunāja: „Kultūras cilvēkam kultūra jāatbalsta – nāc aust, lai pulciņā būtu dalībnieki!” Par sevi pasmejās: 16 gados beidzu aust, bet sešdesmit atsāku.”

● No Īvandes pagasta zemnieku saimniecības *Paegli* savu saražoto gaļas produkciju atvedusi leva Knupke. „Uz vietas grīlēsim arī šašliku, ko pasniegsim ar pašu audzētiem dārzeņiem *Pieredze* šādā tirdzniecībā mums ir, pirms pandēmijas braukājām pa gadatirgiem. Pandēmijas laikā cilvēki iemācījušies vairāk atpūsties mājās, mazāk doties izbraukumos. Tomēr var manīt, ka tas mazinās, cilvēkiem sāk gribēties vairāk iziet ārpus mājām, satikties ar citiem.”

● Dažādas gardas pašceptas plātsmaizes piedāvā pagasta iedzīvotāja Tatjana Stepanova. Viņa saka: „Pirmo reizi cepu rausi ar ērkšķogām. Pati vēl neesmu paspējusi to nogaršot.”

● Padurniece keramiķe Inta Medniece tirgū piedāvā savu veidoto produkciju: māla bļodas, vāzes un citus priekšmetus: „Vienmēr atbalstu pagastu, kad te notiek pasākumi – esmu klāt. Pandēmijas laikā man kā keramiķei vienīgais pasākums, kurā varu nopelnīt, ir Rīgā, Brīvdabas muzejā. Bija brīdis, kad gribējās beigt, tomēr rokas to mālu prasa, nevaru no tā atteikties. Šobrīd izmēģinu dažādas glazūras, ir tik interesanti.”

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

„Vienmēr būsim Rasmus meitenes!”

Tā ne reizi vien par savu treneri **RASMU AINU ZEBERLIŅU** sacījušas viņas audzēknes, kuras nu pašas pārkāpušas piecdesmit gadu sliekšni. Treneres darbā pavadīti teju piecdesmit gadi, un Kuldīgas novada sporta skolā volejbola prasmes un dažādas kombinācijas ierādītas vairāk nekā divsimt audzēkņiem. Sporta skola bija treneres vienīgā darbavieta, un viņa ir saņēmusi vairākus apbalvojumus: LPSR Nopelniem bagātā trenere, Izglītības teicamnice, Latvijas sporta laureāte, bet 2015. gadā trenere saņēma valsts augstāko apbalvojumu – 5. šķiras Triju Zvaigžņu ordeni, turklāt iecelta arī par Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieri. Tagad trenere ir pelnītā atpūtā, un ikdienas mazās laimītes viņai sniedzot mazmazbērni.

Kādi ir jūsu plāni šai vasarai?

Tādu lielo nav. Visam traucē karstums. Godīgi – šis ir pavisam neizdevies gads – kovids, dažādi aizliegumi. Manā vecumā tas īpaši iespaido. Iepriekš turējos kustībā, kopā ar sievām vingrojām. Rudenī vēl nodomājām – iesim laukā, bet laika apstākļi nebija piemēroti: te vējains, te atkal lišņi. Tā mūsu kustēšanās apstājās. Zinu, ka dažas nūjo. Man kājas sāp – neder man tā ātrā ietāna. Varbūt kāds arī vienatnē vingro. Cilvēks jau ir slinks, viņam vajag kompāniju. Es arī esmu no tiem pirmajiem (smejas).

Jums ir cienjams vecums, un ne visi tādos gados vairs var pavingrot.

2020. gada janvārī nosvinēju 80 gadu jubileju. Bija noorganizēts jauks pasākums. Vēl tagad ir siltas atmiņas. Sarūpētais pārsteigums izdevās. Tik daudz bijušo audzēkņu bija ieradusies! Nemaz ar visiem nepaspēju aprunāties.

Audzēknes vienmēr jūs atminas ar siltiem vārdiem.

Mēs kopā daudz padarījām. Liekoties jau strādāju ar meiteņu grupām, lai gan bija arī dažas zēnu grupas. Daži audzēkņi vēlāk Latvijas izlases sastāvā izcīnīja PSRS čempionu titulu. Daži PSRS izlases sastāvā izcīnīja pasaules un Eiropas junioru čempiona titulu. Audzēkņi spēlēja ne tikai Latvijas izlasēs, bet arī ārējniju klubos.

Vairākas meitenes veiksmīgi startēja Eiropas un pasaules čempionātos pludmales volejbolā. Kuldīgas sieviešu volejbola komanda ilgi spēlēja Latvijas augstākajā līgā. Sporta skolā ar visām komandām regulāri aizcīnījāmies līdz fināliem. Bet es arī prasīju, tajos laikos to varēja, un meitenes arī klausīja. Man šķiet, arī vecāki bija atsaucīgāki. Neatceros gadījumu, ka vecāki rātos, ja piespēžu meitenes kaut ko darīt. Bija vairāk uzticēšanās un sapratnes.

Bijāt stingra trenere?

Laikam biju gan (smejas). Man pašai bija tāds spīts: ja kādam zaudējam, tad pie tās vainas, problēmas jāpiestrādā. To arī meitenēm mācīju, lai nākamreiz nav jāpiedzīvo tas mazais neveikums mirklītis. Ar mums visi rēķinājās. Ja kāds arī neņēma mūs par pilnu, to izmantojām, iedevām mācību.

Kurā brīdī pieņēmat lēmumu, ka pietiek – jāiet pelnītā atpūtā?

Mazmeita Agnese atgriezās no

ārzemēm. Viņai Kuldīgā vajadzēja

darbu. Piedāvāju, ja mācīsies tālāk par treneri, atstāšu savu vietu sporta skolā.

Vai lēmums nāca viegli?

Uz beigām bērniem attieksme pret treniņiem mainījās, līdz ar to bija vieglāk aiziet. Arī mana kā treneres attieksme bija mainījusies. Redzēju, ka to, ko prasīju agrāk, no šiem bērniem nevaru dabūt. Trenerim bija jāpielāgojas apstākļiem. Atminos reizi, kad Agnese tikko bija sākusī strādāt, bet viņai bija jāaizbrauc uz Angliju, uz to laiku piekritu aizvērot. Mazmeitai atgriezoties, teicu: „Tu vari darīt, ko gribi, bet es vairs neiešu.” Nav vairs tās atdeves, bērni daudz sēž telefonos, datoros. Šķiet, skolās nav vairs tādas fiziskās sagatavotības, nav vairs fizikultūras, vingrošanas nodarbību kā agrāk. Brīžiem izskatījās, ka uz treniņu atnācis, lai papriecātos kopā ar draugiem.

„Varbūt kāds arī vienatnē vingro. Cilvēks jau ir slinks, viņam vajag kompāniju.”

Atminos, savulaik Īvandē vasaras sporta nometnē esam trenējušies laukā lietus laikā. Arī pludmales volejbolā tīšām treniņus ņēmu pusdienlaikā, kad karsts, lai pierod, jo sacensības bieži vien notiek tieši dienas vidū. Reizēm, šķiet, ka bērniem nav mērķa vai arī sporta veids neiet pie sirds. Varbūt ir cits iemesls. Nezinu. Viens gan – tās īpašās atdeves un cīņasspara nav.

Vai ir kāda vecuma grupa, kas iekritusi sirdi vairāk?

Īpaši nedalīju, bet ir bijušas arī mīļākas grupas. Piemēram, tā komanda, kurā spēlēja abas mazmeitas. Tolaik varēja jaunākiem ļaut spēlēt pie vecāko grupu audzēkņiem. Bija arī viena komanda, kurā neviena nebija zvaigzne, augumā mazas un apalas spēlētājas, bet raksturā sirsnīgas un mīļas.

Kas visspēlētāk palicis atmiņā no treneres darbā pavadītajiem gadiem?

Vasaras sporta nometnēs Īvandē tika norīkots lielais autobuss, pilns ar meitenēm, braucām ekskursijās. Esmin bijaušas Puškina kalnos Krievijā, krustu šķērsu izbraukājušas Igauniju un Lietuvu. Pašas

cēlām teltis, pašas vārijām ēst, jo tolaik ekskursijās braucām uz trim dienām. Piemēram, mazākās lasīja žagarus, pienākumi visiem bija sadalīti. Ar visu tikām galā. Brīžiem aizdomājos – šodien ko tādu neviens man neļautu. Toreiz kopā ar dažāda vecuma bērniem autobusā biju es un šoferis, kopā ap 35 – 40 cilvēkiem.

Ar lielo komandu pieaugušajiem skaitījāmies pie *Lauktehnikas*, tā autobusu mums iedeva uz nedēļu, izbraukājām Ukrainu un pietājām Odesā. Ar Odesu mums nebija nekāda sakara, bet iedomājos – jāsmeklē sporta skola, jāapzīmogo komandējums. Atrādām sporta skolu, uzspēlējām vēl ar turienes sportistiem volejbolu. Turieniēši gan bija dusmīgi uz Latviju, jo murjānieši viņiem bija *pāri nodarījusi*.

Vienu gadu tikām arī uz PSRS čempionāta atlasī, ar vienu grupu Latvijā izcīnījām pirmo vietu. Atlase notika Ukrainā, tiesneši mums neļāva tikt tālāk, bet mēs būtu varējušas. Nolika mūs pie vietas.

Draudzējāmies arī ar Vāciju. Meitenes piecus gadus dabūja izbraukāties. Vācieši jau arī nebija Latvijā bijuši, viņi bija iedomājušies, ka dzīvojam tādos kā džungļos. Lai gan arī tā varēja par mums padomāt. Ir tāds īpašais stāsts par mūsu pirmo braucieni uz Vāciju. Nezinu, kā autobusu braucienam dabūjām no Talsiem, bet tam... nebija loģu, to vietas bija aizlīmētas ar kaut kādu caurspīdīgu papīru. Vācieši, ieraudzīti autobusu, bija šausmās (smejas). Nākamajā reizē viņi brauca pie mums, visādi mācīja mūs, kopā ar Guntru Buivīdu raudādams ņēmāmies, viņiem nekā nebija labi.

Savu autobusu bija piebūzāsi ar līdzi paņemtajām desām. Droši vien domāja, ka te nebūs, ko ēst. Taču mūsu cilvēki viesus prot uzņemt, ceļot galdā to labāko. Braucot mājās, vācieši nezināja, kur tās zālī kļuvas desas lai atstāj. Teicu, lai liek, kur grib, mums nevajag iekrīkš tika pastūtis, lai aizvedam kartupeļus, tomātus, sēnes, protams, arī *Rīgas balzamu*.

Vai bijis arī kāds grūts trenera darbs?

Atvaļinājuma nebija. Reizēm, protams, jau izprasīju. Visu cauru gadu esi kopā ar bērniem. Gadiem ejot, pie tā pierod, tas bija mans

„Kādu reizi čempionātos medaļas nedabūjām arī, bet ar mums tik un tā rēķinājās,” saka Rasma Aina Zeberliņa.

Kuldīgas 2. vidusskolas izlaidumā, Rasma Rasma Aina Zeberliņa ar pirmajām audzēkņēm: (no kreisās) Aira Vasere, pati skolotāja, Vija Likuma, Rūta Meidiņa.

treneres pienākums.

Mani aicināja strādāt uz Murjāņu sporta ģimnāziju, atsacīju, jo tur būtu vēl trakāk, arī nakts stundās bērni būtu jāuzpasē. Man gribējās arī kādu brīvu brīdi sev.

Bija jau arī savi plusiņi, piemēram, par labu darbu dabūju kādu apbalvojumu (smejas).

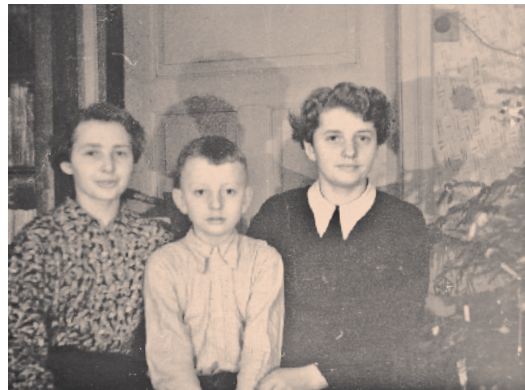
Vai apbalvojumiem mājās ir atvēlēta kāda īpaša vieta?

Visus apbalvojumus esmu atdevusi sporta skolai. Šķiet, ka tie gan vēl nekur nav izlikti. Vienīgais, ko neiedevu, ir 5. šķiras Triju Zvaigžņu ordenis, kad atbrauks no Amerikas otrā mazmeita Kitija, vēl ar to jāpārliecina viņai (smejas).

Kādu atceraties bērniņu?

Gāju ganos. Kolhozā ganīju aitas. Esmu darījusi visus lauku darbus, sākot ar sienu vākšanu, mēslu talcām. Ģimenē bija četri bērni: trīs meitas un dēls.

Mums Planīcās (Kurmāles pagastā – aut.) bija saimniecība, tur četrgadīgajā skolā mācījos pirmos trīs gadus. Ceturtajā paps pārbrauca no

Ziemassvētkos: (no kreisās) māsa Velta, brālis Jānis un Rasma Aina.

Mācoties sākumklasē, 1948. gads. Rasma Aina pirmā no labās.

Tautas spartakiādē Maskavā, 1963. gads. Pirmā no kreisās – volejbola vilcējspēks Malvīna Rimša, viņa daudzus gadus bija arī izlases kapteine, Rasma Aina un Liene Auziņa.

PAR RASMU AINU ZEBERLIŅU

■ **Mazmeita Agnese Megne:** „Ome ir mīļa, jauka un izpalīdzīga. Ikdienā bieži tiekamies. Volejbolu sāku spēlēt vecmāmiņas ietekmē, kopā ar viņu jau no četriem gadiem gāju uz sporta zāli. Viņa mani uzaudzināja zālē. Kaut ome bija arī mana trenere, treniņos izdevās nodalīt: kad ir ome, kad trenere. Šobrīd trenēju trīs grupas un omei prasu padomu, kā labāk iemācīt šo vai citu spēles elementu.”

■ **Sandra Budkēviča,** novadniece un volejboliste, tagad Latvijas Volejbola federācijā jaunatnes koordinatore: „Kā trenere Rasma bija stingra, prasīga, bet tajā pašā laikā kā mīloša mamma visām audzēkņēm. Ar viņu vienmēr varēja izrunāties, Rasma uzklausīja. Droši vien tāpēc Kuldīgai vienmēr arī bija rezultāti. Rasma visu, ko darīja, darīja par visiem 100%. Kā kolēģe Rasma bija ļoti pretimnākoša, atbalstoša. Rasma ir sirdscilvēks.”

■ **Guntra Buivīda,** kā tulce devās līdzī braucienos uz Vāciju: „Rasmaņa ir burvīgs, sirsnīgs, gaišs cilvēks. Sava darba fanāte. Mēs kopā daudz laika pavadījām braucienos uz Vāciju. Unikālais bija tas, ka Rasma nerunāja nevienu vārdu vāciski, bet viņa ir visiem lieliski sapratās. Ja cilvēks ir atvērts, tad viņš ar citu tauffību cilvēkiem var saprasties bez valodas zināšanām. Un visi arī gribēja ar viņu draudzēties. Strādāt kopā ar viņu ir ļoti viegli. Un ar kādu mīlestību Rasma vāca savas meitenes! Fantastisks cilvēks!”

Rasma Aina (pirmā no labās) 7. klasē pirmo reizi aizbraukusi uz Rīgu.

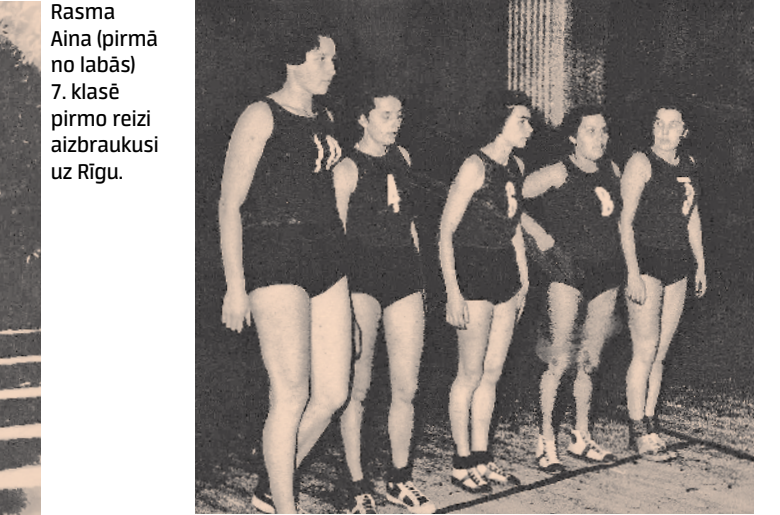
„Volejbols jās spēlē ar prātu. Spēlei ir jābūt ātrai.”

Meita Ineta zālē pavadīja daudz izlases treneris Augusts Raubens. Biju saaukstējusies, un viņš mani ārstēja, liekot izdzert glāzi karstviņa. Nākamajā dienā bija spēle, tā notika Valkā. Kuldīgai laukumā bija jātiecas ar jaunatnes izlasi. Raubens prasa: „Ko tu te dari?” Atsacīju, ka pa laukumu paskraidīšu. Mēs viņa izlasi tajā spēlē sasiņām. Mācoties Latvijas Valsts Fiziskās kultūras institūtā, gribēja mani pārvilināt arī uz basketbola nodaļu, bet atteicu, jo kā volejboliste man maksāja stipendiju.

■ **Kādiļ no visiem sporta veidiem izvēlējāties volejbolu?**
Volejbols ir ļoti interesants. Ir prieks, ka varī nospēlēt aizsardzībā, izdodas uzbrukumus. Volejbolā ir lēcieni, kritieni. Tāpat ir prieks, kad vari izvilkt bezgala sarežģītu bumbu aizsardzībā. Volejbols ir rokasspēle. Panēma mani arī izlasē, *VEF* tolaik bija spēcīga komanda. Latvijas Valsts Fiziskās kultūras institūtā arī bija laba komanda. Mēs skaitījāmies šī sporta veida pionieri.

Baltijas ceļā Rasma Aina otrā no labās.

Kuldīgas basketbola komanda: (no kreisās pirmās trīs) Silvija Raudone, Rasma Aina Zeberliņa (toreiz Eida), Ērika Kramzaka.

Kitija sacīja: „Omit, es arī gribu trenēties.”
■ **Mazmazdēls Valters arī spēlē?**
Nē, Valters (septiņi gadi) saka – volejbolu nespēlē. Viņš apgūst šahu un apmeklē futbola nodarbības. Nupat šahā pasniedza man profesionālu stundu. Pacietīgi rādīja jāstartē *Vissavienības spartakiādē* Tbilisi, treneris sacīja, ka ņems mani tik un tā. Roka sadzīja, un es varēju spēlēt.

Kitija dzīvo Amerikā, viņai ir divi bērni: Ansis (pieci gadi) un Dzude (augustā būs divi). Klātienē mazmazbērņus neesmu satikusi. Pandēmijas dēļ viņiem šovasar neiznāca atbraukt. Kitija Amerikā ir nokārtojusi zaļo karti, var tagad arī strādāt, tāpat ir ieguvusi autovadītājas apliecību. Kad aizbrauca uz Ameriku mācīties un spēlēt volejbolu, vienlaikus mācījās arī burāt, brīžiem pat ar *zīlām* kājām.

■ **Kas ikdienā sagādā prieku?**
Tagad tie ir mazmazbērni. Valterīris atnāk un atnes man zīmējumu, jokus iztaisa. Kopā braucam uz dārza mājiņu, karstajā laikā dzīvoklī nevar ciest.

Esat viena no retajām klasēm, kas pie audzinātāja tiek aties joprojām.

Tā ir. Audzinātajam Kramzakam jau ir 93, viņa dzīvesbiedrēi Ērikai – 91, arī mums, audzēkņiem, jau pāri 80 (smejas). Pēdējo reizi visi satikāmies manā 80 gadu jubilejā. Mūsu pulciņš kļūst arvien retāks, ar katru reizi grūtāk visiem sapulcēties.

Vai pēc mācībām vidusskolā

uzreiz devāties studēt?
Tas arī bija interesanti. Braucot pa trepes margām, salauzu roku. Rīgā gulēju traumatoloģijas nodaļā, tas bija maigs, eksāmenu laiks. Mani no eksāmenu kārtības atbrīvoja. Tolaik biju jaunatnes izlasē volejbolā, vasarā jāstartē *Vissavienības spartakiādē* Tbilisi, treneris sacīja, ka ņems mani tik un tā. Roka sadzīja, un es varēju spēlēt.

Tas bija arī iestājeksāmenu laiks augstskolās. Nebiju domājusi studēt, gribēju mācīties Zoluduru dārzkopības tehnikumā. Bet bijām sagatavošanas nometnē, un visiem lika doties uz iestājeksāmeniem Ameriku mācīties un spēlēt volejbolu, vienlaikus mācījās arī burāt, brīžiem pat ar *zīlām* kājām.

■ **Vai vienīgā ģimenē sportojāt?**
Vidējā māsa Velta Helmane arī spēlēja volejbolu, viņa bija zoubu tehniķe. Vecākā māsa Dzidra Krasta beidza Liepājas mākslas skolu, ir keramiķe. Paps gaidīja, ka kāds turpinās viņa profesiju, bija labs podnieks. Brāļa Jāņa Eidas bērni Aivis un Dace arī spēlēja volejbolu.

Inta Jansone Rasmus Ainas Zeberliņas arhīva un autores foto

Tas ir mans sirds darbs, un es nevaru bez tā

Mārtiņš Sproģis ir jau pensijā un nāk no Valmieras, taču dzīves ceļi ir vijušies pa daudzām Latvijas pilsētām. Šobrīd viņš ar ģimeni dzīvo brīnišķīgajā Līgatnē. „Es sevi neuzskatu par mākslinieku, esmu inženieris – mehāniķis,” saka Mārtiņš.

Kaut arī viņš ļoti pieticīgi izsakās par savu mākslu, veidojot skulptūras no metāla, lūžņiem un nevienam nevajadzīgām uzgriežņu atslēgām, M.Sproģa darbi ir izgājuši pa visu pasauli – sākot no Japānas un beidzot ar Ameriku, nupat pavisojoties arī pie mums Kuldīgā pilsētas svētkos.

Kurā brīdī sapratāt, ka metāls jums ir labs draugs?

Jaunības gados braucu motokrosā, pats arī motociklus un mopēdus taisīju, tāpēc zināmā mērā jau kopš pašas bērnības zināju, ka man metāls ir tuvs. Tajos laikos pārtaisīt motociklus bija aizliegts, bet es tāpat to darīju. Institutā pabeidzu Mehānikas un mašīnbūves fakultāti. Toreiz tas bija Rīgas Politehniskais institūts. Ir viena veca filma, kurai neatceros nosaukumu, bet tajā spēlēja tāds slavens aktieris kā Alens Delons un citi vecie aktieri. Stāstīts, kā četri vīrieši braukuši dragreisā, un viena vīrieša sievai patīcis meklēt vecas mašīnu detaļas dažādās autoizgāztuvēs. No tām viņa veidoja skaistas skulptūras. Man tai laikā bija mazāk nekā 14 gadu. Tas mani ļoti iedvesmoja un tik ļoti iespaidās atmiņā, ka dzīves laikā arvien vairāk pārliecinājos, ka man patīk dzelzi un metāls.

Kad sākat taisīt skulptūras no lūžņiem?

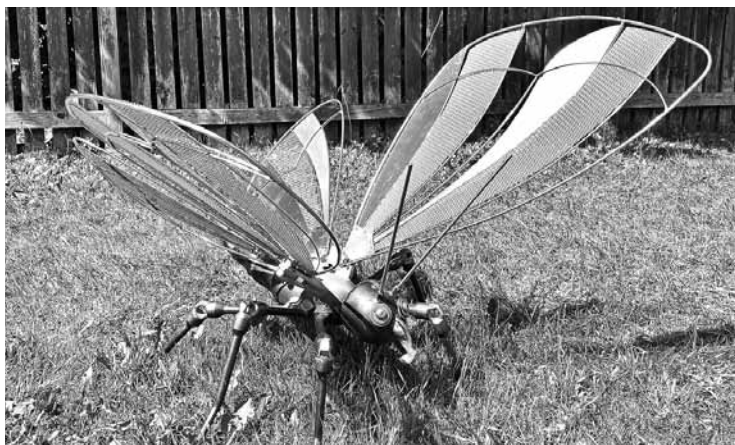
Apmēram pirms 15 gadiem man beidzot parādījās brīvāks laiks un iespējas, un sāku kaut ko pie sevis mājās garāžā lipināt kopā. Maksimāli centos pēc iespējam neko jaunu netaisīt, izmantot jau visus gatavos priekšmetus, piemēram, visādas atslēgas un citus dzelžus.

„Ārpus sirds darba manos 64 gados vēl patīk braukt ar motociklu un kalna slēpēm.”

Spilgti atceros brīdi sociālisma laikā, kad veiciem patika darboties garāžā, es tikko biju sācis kaut ko pats darīt, un kā viņi par mani smējās! Teica man: „Kā viņš no lūžņiem nācis, tā arī lūžņos paliks!” Bet, kā

„Visu, ko iedomājos, izdaru līdz galam un nepadodos. Nemāku darboties ar cimdkiem, visu daru ar plikām rokām,” stāsta Mārtiņš Sproģis.

Katrs posms ir kādās sešās vietās sametināts. Šis darbs Mārtiņam aizņēmis apmēram mēnesi.

man nāca jau gatavs produkts, redzēju, kā viņu attieksme mainījās. Rezultātā nonāca viss tik tālu, ka tie paši veči paši no savām garāžām sāka man vest nevajadzīgos lūžņus un gaidīja, ka es kaut ko uztaisīšu.

Vai jūsu darbus ir iespējams kaut kur redzēt vai iegādāties?

Sākumā es to darīju sava prieka pēc. Taču vienu reizi Rīgā *Arsenālā* bija krievu mākslinieku izstāde. Aizgāju uz turieni, apskatījos pasaules slaveno mākslinieku darbus un sapratu, ka varu arī savus darbus kādam rādīt. Tagad tā ir kļuvusi jau par manu atkarību, es vienkārši nevaru netaisīt. Staigāju un meklēju kaut kādus instrumentus, izdomāju, ko no tiem varētu izveidot, un ķeros darbam klāt. Dažreiz, ja gribu kaut ko speciālu uztaisīt, tad piemeklēju klāt detaļas. Ar saviem darbiem daru visu ko – pārdodu, dodu uz izstādēm, pieņemu arī pasūtījumus

no privātpersonām. Šobrīd gan epidemioloģiskā situācija valstī to ir drusku iztraucējusi.

Pirms trim četriem gadiem mani aktīvi aicināja uz Somiju un Zviedriju uz šoviem un izstādēm. Ārzemēs vairāk tomēr novērtē rokdarbus nekā pie mums te, Latvijā. Pirms četriem gadiem mani uzaicināja uz Baku Azerbaidžānā. Tur ir milzīga naudas un firma, kas organizē pasākumu *From waste to art (No atkritumiem uz mākslu)*, sadarbojas ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru. Viņi pa visu pasauli sameklē slavenākos māksliniekus un katru gadu aicina uz Baku. Tur visi dzīvo kādas desmit dienas, un ir plenērs – mākslinieki gatavo objektus uz vietas, un tie paliek pie viņiem galerijā. Tā bija fantastika sajūta būt kopā ar līdzīgi domājošajiem. Pavadijām tur laiku visi kopā no rīta līdz pat naktij. Va-

karos mūs veda pa pilsētu un rādīja kafējnīcas. Tie cilvēki, kas bija uzaicināti, ir ļoti daudz ko sasnieguši. Uzaicinātas tur bija gan sievietes, gan vīrieši no visām pasaules malām – Amerikas, Meksikas, Itālijas. Daudziem no viņiem ir pašiem savas galerijas. Un interesanti bija redzēt, cik daudzveidīga var būt māksla – no plastmasas pudelēm, mikroshēmām, putuplasta, no pilnīgi jebkā, kas ir otrreizējs.

„Vai nu es ieraugu kaut ko uzreiz un zinu, ko es no tā taisīšu, vai arī sākumā ir ideja, ko taisīt, un tad eju piemeklēt priekšmetus.”

Kur meklējat materiālus darbiem?

Kādreiz Rīgā braukāju uz *Latgalīti*, bet tagad pārsvarā eju uz vecām auto kapsētām un izgāztuvēm. Gadās arī tā, ka cilvēki kaut ko atved un piedāvā ko interesantu. Gleznotājam, man šķiet, ir vieglāk, jo viņš nopērk audeklu, krāsu un glezno. Man viss pašam jāsameklē, jo neder jau pilnīgi jebkas. Nedrīkst būt pārāk plāns, lai varu sametināt. Priekšmetiem jābūt vienādiem, lai atbilstu proporcijām. Un tas patiesībā ir grūts darbs. Darbojos pats savā garāžā mājās. Mašīnu tur vairs neturu, jo tur stāv viss, kas nepieciešams darbam. Pats māku visu – griezt, metināt, slīpēt, krāsot –, un viss notiek bez citu palīdzības. Un, ja es kaut kur kļūdus vai izdaru kaut ko šķībi, man nav neviena, ko vainot kā tikai pašam sevi. Ir daudzi lieli un slaveni mākslinieki, kam idejas ir, bet viņi nemāk sametināt, un viņiem nemaz nav, kur to izdarīt. Tad jāprasa kāda cita palīdzība, un rezultātā darbs nemaz nav paša. Tā kā esmu jau pensijā, man ir tāds brīdis, ka nav jāuztraucas, vai būs, par ko rēķinus nomaksāt, tāpēc varu atļauties šobrīd vairāk baudīt. Garāžā laiku varu pavadīt dažreiz no rīta līdz pat vēlai naktij. Tomēr, tā kā man garāža atrodas saules pusē, tad šajā lielajā karstumā tur ir ļoti grūti strādāt, jo tad, kad metina un griež, obligāti jābūt kreklam ar biežām un garām rokām un biksēm. Citiem darbs ir no 8.00 līdz 17.00, tomēr šeit tā nevar. Ja nav vēlmes un iedvesmas darboties, tad labāk nemaz nesākt, jo citādi viss iznāks šķībs un greizis. Vienreiz izgāztuvē atradu no veciem auto sajūgu kopā ar diviem pedāļiem, un, kā to ieraudzīju, uzreiz bija skaidrs, ka uztaisīšu sienāzi. Savukārt citā reizē man palūdza uztaisīt puķi, kurš tagad atrodas Baku izstādē. Toreiz staigāju un domāju, kā to uztaisīt, un speciāli mēģināju piemeklēt atbilstošākos materiālus. Respektīvi, vai nu es ieraugu kaut ko uzreiz un zinu, ko no tā taisīšu, vai arī sākumā ir ideja, ko taisīt, un tad eju piemeklēt priekšmetus. Man ļoti patīk nerūsējošais tērauds, bet to metināt un apstrādāt ir krietni grūtāk. Taču rezultāts vienmēr ir fantastisks. No grūtībām nebaidos,

un patīk jauni izaicinājumi, ne velti esmu dzimis Auna zvaigznājā un Vērša gadā. Pēdējā laikā esmu arī pasācis izmantot akmeni. Tās ir divas mūžīgas lietas.

Pastāstiet par saviem darbiem, ko atvedāt uz Kuldīgu!

Uzrunāja mani Ance Priede, kura rīkoja šo pasākumu un bija atbraukusi uz Līgatni, uz Vienkoču parku. Viņa ieraudzīja manus darbus un teica, ka tiem ir jābūt Kuldīgā. Tā kā bija vienošanās, ka ir taurēņu tēma, tad atvedu visu to, kas mājās jau bija gatavs ar spārnēm un var palidot. Šajos darbos nav nevienas paštaisītas detaļas. Man, piemēram, ir krabis no mašīnas sajūga. Citi, kad ierauga šādus darbus, bieži saka – viņiem garāžā ir visas detaļas, brauks tagad mājās taisīt. Bet tas jau vairs nav tas pats, jo tas lielākais darbs ir pirmajam izdomāt, no kā taisīt un ko. Zinu, ka daudzi ir pat mēģinājuši. Kaut ko uztaisa, neiznāk, salauž. Un tā pa apli. Acīmredzot kaut kādām dotībām jābūt, lai redzētu, kā tam visam jādarbojas kopā.

Kā kopumā vērtējat mākslu Latvijā?

Latvija ir ļoti bagāta gan ar mākslu, gan ar sporta sasniegumiem, gan ar IT speciālistiem. Tomēr tā lielākā sāpe, ka pie mums daudz kas netiek pienācīgi novērtēts un jaunie speciālisti un mākslinieki aizbrauc uz ārzemēm, jo tur konkrētās darba jomas novērtē augstāk nekā te. Cilvēkiem nevajag tikai garīgo novērtējumu, bet viņiem vajag arī ēst. Latvijā mana darbošanās nozare nav populāra, un uzskatu sevi par pionieri. Par savām meistarklasēm neesmu domājis, jo kā skolotājs es nebūtu derīgs. Ja ir kaut kas tāds, ko protu, tad man šķiet, ka visiem tas ir jāprot – tas taču ir pavisam vienkārši! Vienīgais, kas ir manā plānā, – uztaisīt savu muzeju. Sevi neuzskatu par

„Man visi savi darbi ļoti patīk, bet pārsvarā iznāk tā, ka beidzamais darbs ir tas mīļākais.”

mākslinieku, jo Latvijā tomēr ir viedoklis, ja neesi pabeidzis Mākslas akadēmiju, tad neesi mākslinieks. Bija viens atgadījums, kad Latvijai vēl bija labas attiecības ar Krieviju, kad pie mums Rīgā norisinājās starptautisks krievu – franču konkurss *Leonardo Da Vinči idejas mūsdienu mākslā*. Mani arī uzaicināja, un speciāli šim konkursam uztaisīju Monu Lizu no metāla. Tomēr arī šeit bija tā sajūta, ka pie māksliniekiem pieder tikai tie ar diplomu un no malas nevienam īsti piesaistīt negrib.

Zināt, ko gribu vēl pateikt? Dievs katram cilvēkam iedevs kaut kādu īpašu talantu, un es novēlu, ja jau no jaunības to esi atradis, tad pie tā arī pieturies un piestrādā. Tad līdz kaut kādam noteiktam laikam varēsi ļoti daudz sasniegt.

Katrīnas Blauas teksts un foto

Lilijas – dārza karalienes

Ierodoties Vārmes pagasta *Aronijās* pie Inetas Kurikas-Mortukānes, kuras sirdslieta gandrīz 10 gadu ir liliju audzēšana, veldzējošs lietutiņš atvēsina daiļās puķes, lai tās spētu ziedēt vēl krāšņāk.

2012. gadā Ineta rūpes par lilijām pārņēma mantojumā no vecākiem, jo Inetas mamma bija tā, kas aizrāvās ar šo graciozo ziedu audzēšanu. „Jau bērnībā katra puķe tika ar mīlestību audzēta un lolota, un pēc mammas aiziešanas es jutu, ka man ir jāturpina viņas sirdslieta,” saka Ineta. Šobrīd lielākais atbalsts ir krustmāte, kas vienmēr seko līdzī jaunumiem liliju pasaulē – katru vasaru tiek apmeklētas izstādes un audzētāji.

Šobrīd dārzā ir sastopamas piecdesmit liliju šķirnes, kuras tiek iedalītas grupās: Āzijas, Austrumu lilijas, lotoslilijas, martagonlilijas, trompetlilijas un tīģerlilijas. Ģimene saskaitīta, ka šobrīd acis priecē tūkstošs liliju. Pavisam neilgi *Aroniju* sētā ir sastopami arī liliju koki, kas ir Austrumu un trompetliliju krustojums.

„Manā sapņū dārzā lilijas sāk ziedēt jūnija sākumā, jo pāris šķirņu audzēju siltumnīcā, un beidz augusta vidū,” stāsta Ineta. „Viskarstākā sezona ir jūlijā, jo tad zied vairākas šķirnes vienlaicīgi – katra diena ir kā pārsteigums, jo visas uzreiz nenozied.”

Lai gan atkarīgs, no kādas grupas lilija cēlusies, tās ir diez

Ineta: „Es pati neticēju, ka man jau ir tūkstošs ziedu.”

gan kaprīzas. Katrai grupai ir specifiska kopšana un jāizvēlas piemērota augsne. Pciētīgas ir Āzijas grupas lilijas, bet cimperlīgas – trompetlilijas. Āzijas liliju pluss ir ziemcietība – salā ir izturīgākas, savukārt trompetlilijas, kā arī Austrumu lilijas jāsedz vai nu ar kūdru, vai arī egļu zariem. Tāpat arī audzētāja uzsvēr, ka katrai šķirnei ir savi kaitēkļi, kas laikus jāpamāna un jāiznīcina. Daudz ko ietekmē arī laikapstākļi – lilijām nepatīk lietains laiks, kā arī ne pārāk liels sausums. Šie ziedi prasa bagātīgu mēslojumu pavasarī. Pirms ziedēšanas ieteicams kalcija nitrāts vai kristalons,

tās jāmeslo arī pēc ziedēšanas. Būtiski atcerēties, ka lilijas kātu nedrīkst nogriezt līdz zemei, lai sīpols varētu briest, kamēr kāts nav pilnībā izkaltis.

Ineta ikdienā Vārmes bērnu dārzā ir audzinātāja rotaļu grupiņā un pagaidām nesaskata liliju audzēšanu kā peļņas avotu, jo neuzskata, ka būtu konkurētspējīga šo ziedu tirgū. Lai spētu attīstīt šo biznesu, nepieciešams radīt un krustot hibrīdus un esošās lilijas, veidojot jaunas šķirnes. „Cilvēki vēlas kaut ko nebijušu un neredzētu – tādu, kāda otram vēl nav,” tā Ineta.

Liliju saimniecei rada prieku,

'Regale' – trompetlilija.

'Apricot Fudge' – starpgrupu hibrīds, LA grupas lilija.

2016. gada vasaras krāšņums.

'Annemaria's Dreams' – pildītā

2020. gada vasaras ziedu ķerra.

ja cilvēki no citiem pagastiem vēlas atbraukt apskatīties ziedus, kā arī viņa labprāt apmainās ar liliju sīpoliem, tādējādi gan iegūstot pati, gan radot prieku citiem. Šajos deviņos gados iegūti kontakti liliju audzētāju pulciņā, tiek sniegti padomi, notiek pieredzes apmaiņa citam ar citu. „Protams, manu sapņu dārzu papildinās jaunas šķirnes, jo tas man neļauj apstāties, taču katrai lietai savs laiks,” smaidot saka liliju īpašniece.

Linda Zandere
Inetas Kurikas-Mortukānes
arhīva un autores foto

Kad negribas darīt to, kas jādara

Kurš gan nav saskāries ar situāciju, kad gribas atlikt nozīmīgus darbus un darīt pilnīgi ko citu. Prokrastinācija. Par tās cēloņiem un kā ar to cīnīties uz sarunu aicināju sertificētu kouču, bakalaura grādu psiholoģijā ieguvušo aktrisi Kristīni Krūzi.

GALVENĀ IR MOTIVĀCIJA

K. Krūze atzīst, ka tā ir ļoti izplatīta parādība, bet, ja runā par prokrastināciju, tad pilnīgi noteikti jārunā arī par motivāciju: „Tāpēc, ka ikvienam ir svarīgi saprast, tieši kāpēc vispār kaut kas ir jādara un kas ir motivators kaut ko darīt. Motivācijai vēlams būt iekšējai, nevis ārējai – ja tā ir ārēja motivācija (man vajag kaut ko izdarīt, jo man tā teica, es kaut ko kādam pierādīšu ar to utt.), tad tā ir daudz vājāka nekā tad, ja tā ir dziļās vērtībās balstīta jeb iekšējā motivācija.

Bieži vien ir tā, ja dari to, kas tev patīk, tu to dari ar baudu, un nerodas doma, ka varētu nedarīt. Protams, dzīve ir dzīve, un skaidrs, ka ne vienmēr būs tā, ka varēsīm darīt tikai to, kas patīk. Tad palīgā nāk disciplīna. Bieži vien mums vienkārši ir jāsaņemamas un jādara, jādisciplinē

sevi. Tāpēc visas trīs savstarpēji ir ļoti saistītas – gan motivācija, gan disciplīna, gan prokrastinācija. Tās mijiedarbojas savā starpā.”

Kā ar to cīnīties? „Vienkārši ir jādara! Protams, ir visādas tehnikas tam, lai darītu. Piemēram, cilvēks ir uzsācis kādu projektu, kas viņu ļoti iedvesmojis, ir motivācija, bet kādā brīdī tā kritas, un tas ir normāli. Sākas kaut kāds grūtais posms, kad negribas darīt, sāk atlikt un vienkārši nedari. Šajos mirkļos ir vērts sev atgādināt, kas tad bija tas dzinējspēks pašā sākumā, kas tad bija iedvesma. Tikt atpakaļ tajā stāvoklī. Tur jau atkal parādās jauna enerģija. Respektīvi, visu laiku sev atgādināt, kāpēc tas ir svarīgi, kāpēc to daru, kur gribu ar to nonākt, sajūties tā, kā jutīšos tad, kad tas būs sasniegts. Tas arī iedod papildu enerģiju. Bet bieži vien ir jādisciplinē, jātaisa grafiks. Vēl labāk ir izdarīt katru dienu kaut mazliet, nekā atlikt, atlikt, atlikt, un tad vienā mirklī ir milzu kalns, kas jāpārvar vienā diennaktī, bet tā jau arī ir sevis disciplinēšana.”

KĀDA IR JAUNIEŠU PIEREDZE AR PROKRASTINĀCIJU?

● **Dana Kornējeva**, studente Ventspils Augstskolā: „Es cenšos visu izdarīt uzreiz un pēc iespējas ātrāk – nepatīk tā iekšējā izjūta, kad nemanot tiek domāts par vēl veicamiem uzdevumiem/darbiem. Tā man dažkārt ir ar darbiem skolā. Nepatīk, ja termiņš iet uz beigām, bet man darbs nav pat iesākts. Tāpēc cenšos visu darīt pietiekami laicīgi. Vienīgais, ko varu šobrīd iedomāties, kur prokrastinēju, ir istabas un kaut vai somas sakārtošana, šobrīd arī rašanās. Ja kārtu toju/ravēju, tad pilnībā no A līdz Z un diezgan perfekcionistiski. Tāpēc nereti ir grūti saņemt un sākt to darīt.”

● **Elvis Dēliņš**, students Igaunijas Mūzikas un teātra akadēmijā: „Lai gan pēdējā laikā ne visai daudz, bieži vien esmu prokrastinējis kā jau liela daļa cilvēku. Dažreiz par pamatīgi. Tā laikam parasti iznācis, ka esmu

pārāk daudz prātojis, kā kādu lielu vai grūtu darbu izdarīt, līdz domās tas kļūst nereāli. Laika gaitā esmu nonācis pie secinājuma, ka tās pavisam vienkārši ir bailes no izgāšanās, bet darot viss kļūst izdarāms, kā vēsta mūsu tautas gudrība – „acis darba izbījas; rokas darba nebījas, zinājās padarot”.”

● **Kristaps Bergmanis**, bārmenis *Rezidence Kafe Venta*, pedagogs Ventspils tehnikumā: „Man ar šo vārdu ir attiecības. Varbūt ne izteikti ciešas, bet nelieļas ir. To esmu novērojis teorētiski vienmēr, bet tā izteikti atpazinis un mēģinājis risināt pēdējos četrus gadus. Protams, šis niķis nav izteikts un problemātisks. Visbiežāk to novēroju studiju laikā. Jebkuram ir kādi priekšmeti, kuri patīk un kuri ne īpaši. Man studiju izglītības programma patika, bet bija vairāki priekšmeti, kuros darbus darīju nelabprāt, jo nelikās saistoši. Tad arī visbiežāk tajos priekšmetos un studiju darbos man nācās saskarties ar prokrastināciju. Līdz to darbu veikšanai biju spējīgs satīrīt dzīvokli, noskatīties pāris seriāla sērijas datorā, uzrakstījis draugiem un izdarījis visus citus studiju darbus.

Protams, šādu darbu atlikšanā visbiežāk pienāca pēdējais brīdis, kad smadzenes saprot – ja tagad nesāks, tad nepaspēšu termiņā. Bet, par laimi, tādu priekšmetu studiju laikā nebija daudz. Citās dzīves situācijās arī šis vārds tiek atpazīts, bet neļauju sev palaisties un darbus atlikt. Uzskatu, ka man izdodas tīri labi, bet ir vēl, pie kā piestrādāt. Mūsdienās aktuālākā un populārākā nodarbe – skatīšanās telefonā. Bieži vien tā aktualizē šo vārdu – prokrastinācija.

● **Kate Vītola**, studente Latvijas Lauksaimniecības universitātē: „Man ir ļoti ļoti zināma prokrastinācija, it īpaši tagad, studiju gados, lai gan semestra sākumā apņemos visu darīt laikus un neatlikt uz pēdējo brīdi. Mācos dizaina programmā, un ir jāizdara daudz praktisku darbu. Tad nu tas beidzas ar to, ka pēdējās 3 – 4 diennaktis ir negulētas. Bet pat grūti teikt, vai tas ir slikti, jo brīžiem man šķiet, ka naktīs un pēdējā brīdī risinājums atnāk ātrāk un idejas raisās vieglāk. Arī ikdienas darbus bieži atlieku vai neizdaru, jo gribas pasēdēt pie telefona vai paskatīties *Netflix*.”

Evelīna Vasiļčika

PASAULĒ

Kas tā par vietu? 27. kārta

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Viena no senākajām pasaules pilsētām, dibināta ap 700. gadu p.m.ē. No 1424. līdz 1429. gadam pilsētā darbojās pazīstamais astronoms Ulugbeks, izveidojams universitāti un tiem laikiem unikālu astronomisko observatoriju. 1449. gadā Ulugbeks tika nogalināts un observatorija izpostīta. Vairāk nekā 2000 gadu pilsēta kalpoja par Zīda ceļa atbalsta punktu. No antīkajiem avotiem pazīstama kā Sogdiāna un Marakanda. 2001. gadā iekļūta UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā kā kultūru krustpunkta pilsēta. Otra lielākā šīs valsts pilsēta.

Atbildi gaidām līdz 29. jūlijam 11.00, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

26. kārtas atbilde: Pamukkale pie Denizli pilsētas, Turcija.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Velta Višņevska, Gunta Folkmane, Inese Midrijāne, Ausma Kreidere, Kristīne Maurere, Vineta Kondraņicka, Vilnis Bēniņš.

Konkursu atbalsta veikals Cīkāde.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus jaunajā lielajā Kuldīgas novadā.

27. jautājums

Līdz 1939. gadam novadā pastāvēja pamatskola, kas pēc Otrā pasaules kara darbību neturpināja. Kas tā bija par skolu, un kur tā atradās?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz 29. jūlijam 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

26. jautājuma atbilde: Raņķu pamatskola. Atradusies Ventas labajā krastā.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Velta Višņevska, Daina Gerente.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk? Atrodi neatbilstības!

Konkursu atbalsta

Atbildes līdz 29. jūlijam 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Ausma Kreidere, Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Velta Višņevska.

ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 29. jūlijam 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Kurā ielā Kuldīgā atrodas dārza terase?

Atbilde. Kuldīgas novada pašvaldība bija izsludinājusi pieteikšanos 15 komisijās.

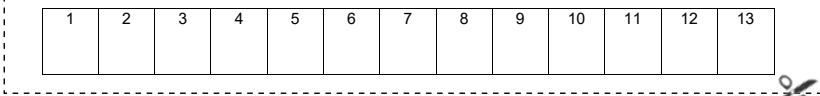
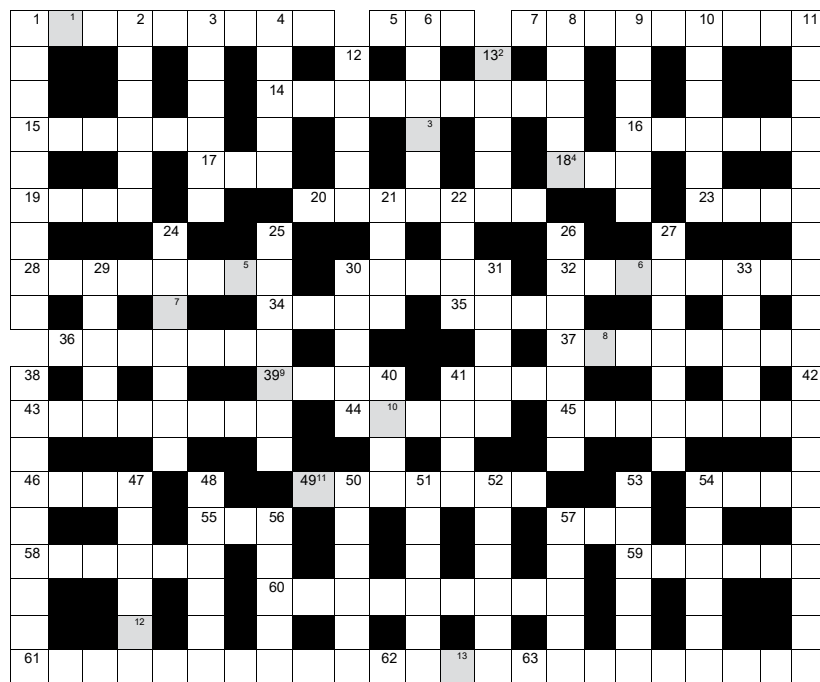
Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane.

Konkursu atbalsta veikals Pindzele.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Sandra Vilsons.

Risinājumu gaidām līdz 29. jūlijam.

Horizontāli 1. Īss, kodolīgs. 5. Pēc klasiskās dejas likumiem izpildāma atsevišķa dejiska kustība (solis). 7. Specializēta augstākās izglītības mācību iestāde. 14. Rakstu zīmju pratējs senatnē; pareģis. 15. Izveicīgs, manīgs. 16. Neparocīga. 17. Polijas mākslas filma – drāma, kura 2014. gadā ieguva Eiropas Kinoakadēmijas augstāko novērtējumu. 18. Noskaņojums. 19. Olīvu dzimtas koks ar gludu, zaļganpelēku mizu un cietu koksni. 20. Neproduktīvi labības stiebrī. 23. Tārtiņveidīgo kārtas jūras putni, kas mājā atklātā jūrā un krastā iznāk tikai ligzdošanas sezonā. 28. Rašanās, tapšanas, veidošanās process. 30. Laikraksts. 32. Racionāli izmantot (ko); taupīt. 34. Saldūdens zivs ar garu bezzvīņu ķermeni, no virspuses saplacinātu galvu un diviem gariem taustekļiem pie augšzokļa. 35. Pielūgsmes, apbrīnas objekti. 36. Sprāgstvielu lādiņš, ko izmanto uguņošanai. 37. Piedziedājums. 39. Nevainojams, teicams. 41. Skaņdarbs vienam izpildītājam. 43. Bīstama, sarežģīta, smaga. 44. Irt. 45. Tēlainis, pārnēstā nozīmē lietots vārds, izteiciens. 46. Neprofesionālis. 49. Daudzgadīgs graudzāļu dzimtas lakstaug ar posmainu stiebru un daudzām ziedu vārpiņām skarā. 54. Garuma mērvienība angļu mērvienību sistēmā. 55. Neirstošā mala (audumam). 57. Odžu dzimtas indīga čūska Āfrikā, Āzijā. 58. Oficiāla likme (darba algai, maksai par dažādiem pakalpojumiem, nodokļiem). 59. Recējoša piena sula, kuru iegūst no kāda sapotu dzimtas koka. 60. Kurvjziežu dzimtas nelieli kalnu augi – Alpu zvaigznītes. 61. Gleznniecības tehnika, kurā izmanto īpašas ūdenī šķīdinātas krāsas. 62. Izciļns kara lidotājs. 63. Krievu tautas strinkšķināmais mūzikas instruments ar trijstūrveida korpusu un trim stīgām.

Vertikāli 1. Ausroņu dzimtas liels jūras zīdītājs. 2. Pusedārgakmens – ahāta paveids ar dažādu krāsu joslām. 3. Ezers Vidzemes augstienes Piebalgas paugurainē. 4. Ļoti indīga čūska, kas var izplest un piepūst ķermeņa priekšējo daļu. 6. Kurvjziežu (asteru) dzimtas augs, kura ziedus lieto ārstniecībā. 8. Kuģu korpusu apdrošināšana. 9. Tomņveida krāsnis čuguna kausēšanai no dzelzs rūdas. 10. Angoras kazas vilna. 11. Grafikas dobspiedes tehnikas vara gravīras veids. 12. Primabalerīna. 13. Seno romiešu mitoloģijā – mājas pavarda dieviete. 21. Sengrieķu mitoloģijā – augstākais dievs. 22. Plakana koka lāpsta ar garu kātu mīklas klaipa ievirzīšanai krāsnī un izņemšanai no tās. 24. Alus un bezalkoholisko dzērienu ražotājs Latvijā. 25. Tādas, kas nav dalītas atsevišķās daļās, gabalos. 26. Nervu audu audzējs. 27. Kūtras, bezdarbīgas; neaktīvas. 29. Lauku apdzīvotas vietas ar koncentrētu apbūvi, kurās ir pastāvīgie iedzīvotāji. 30. Mikroskopisks viensūnas organisms. 31. Skaļi, smagi elpot. 33. Brīva piegriezuma sieviešu apmetnis. 38. Tēlniecības mākslas darbs. 40. Būvkonstrukcijas elements – horizontāli nostiprināts balķis, stienis. 41. Sēklis, kas sākas tieši no ūdenstilpes krasta. 42. Acs lēcas apduļķošanās. 47. Kauna, negoda zīme (senāk – noziedznieka vai verga ādā iedezināta zīme). 48. Pilsēta Itālijā, Venēcijas reģionā. 50. Vaska šūnu kopas, ko darina bites. 51. Garenī, šauri padziļinājumi (kādā virsmā). 52. Kaprīze, untums. 53. Latviešu gleznotāja (1939). 54. Zāļu forma – zirnītis. 56. Senajā Grieķijā – pilngadīgi jaunekļi, kas mācījās kara mākslu. 57. Viens no daiļliteratūras pamatveidiem.

Pareizā atbilde: TAMBORRATI – atsperrati.

Atbildes. Horizontāli. 1. Deglavs. 5. Dovsons. 9. Īrija. 11. Lidot. 12. Efeja. 13. Apstrīdēt. 14. Katls. 16. Akači. 18. Seski. 20. Stāsts. 23. Orests. 25. Elsis. 27. Ulemi. 28. Tāsis. 29. Liepa. 30. Dacans. 31. Sirdis. 33. Pālis. 36. Mazas. 39. Aste. 41. Termofori. 42. Neasa. 43. Zvans. 44. Jūsmo. 45. Saskaņa. 46. Testers. **Vertikāli.** 1. Delikts. 2. Gādāt. 3. Aitas. 4. Sīkstis. 5. Daudzi. 6. Vieta. 7. Opera. 8. Stabils. 10. Ieris. 15. Lasvegasa. 17. Kreiseris. 19. Esene. 21. Tauta. 22. Stils. 23. Ostas. 24. Tosti. 26. Stari. 30. Dimants. 32. Sasists. 33. Pāreja. 34. Leons. 35. Skolot. 37. Zvans. 38. Staņa. 39. Aizas. 40. Trase.

Pareizi atbildējuši: Gunta Grundmane, Daina Gerente, Velta Višņevska, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemestiet redakcijas vēstulju kastītē.

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcents.

PĀRDOD

Vienistabas **DZĪVOKLI**. Tāl. 23274090.

Kapitāli izremontētu divistabu **DZĪVOKLI** (aiz 2. vidusskolas), ir augļu dārzs, garāža, vai maina pret divistabu dzīvokli jaunajā mājā. Tāl. 29577994.

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes **KOKSNES** produkciju: skaidu briketes (130 EUR/paletes), šķeldu, mizas, skaidas, klucīšus (35 EUR/1,3 m³ Big Bag). Tāl. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā 135 eiro par paleti. Tāl. 20331463.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tāl. 29399939.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tāl. 27885688.

MALKU maisos, kravās. Tāl. 26544462.

Visu veidu **MALKU**. Tāl. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tāl. 20396500.

Skaldītu un šāļu **MALKU**. Tāl. 24877409.

Alkšņu **MALKU**. Tāl. 26383529.

Skaldītu **MALKU**. Tāl. 29254530.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tāl. 29249578.

11 mēn. vecas baltas un brūnas **DĒJĒJVISTAS**. Bezmaksas piegāde, pērkot 10 gab. un vairāk. Tāl. 24976880.

3,5 mēn. vecus *Dominant* **JAUNPUTNUS/VISTIŅAS**. Tāl. 29422031.

RITENBRAUKŠANA

Kristam debija Tokijā izdevusies

Latvijas riteņbraucēji – kuldīdznieks Kristis Neilands un carnikavietis Toms Skujiņš – aizvadījuši veiksmīgu debiju olimpiskajās spēlēs Japānā.

Šosejas riteņbraukšanas grupas braucienā uz starta līnijas stājušies 130 sportisti no 57 valstīm, un T.Skujiņš finišējis 22., bet K.Neilands – 33. vietā. Bija jāpieveic 235 kilometri. Uzvarējis Ričards Karapass (Ekvadora) – viņš trasē pavadījis sešas stundas, piecas minūtes un 26 sekundes.

Trešdien T.Skujiņš startēs individuālajā braucienā.

Inta Jansone

PĒRK

Nopirkšu **DZĪVOKLI** Kuldīgā. Tāl. 29621515.

Ģimene vēlas pirkt, izpirkt vai trēt ilgtermiņā **MĀJU** vai **DZĪVOKLI**, vēlamas 3–4 istabas. Tāl. 26550695.

AUTOMAŠĪNAS. Tāl. 20294598.

TRAKTORUS, PIEKABES un lauksaimniecības inventāru. Tāl. 25357742.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLĒPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

Vācu armijas **KIVERI**, sprādzī, traukus ar vācu ērgli un citas mantas. Tāl. 26222564.

Vecos padomju laiku **TRAUKUS**. Tāl. 26277335.

Briežu **RAGUS**, brauc pakaļ. Tāl. 29886349.

Visu veidu **OGAS**, gailenes, ķiplokus. Tāl. 29765478, 28361292.

GAILENES, MELLEŅES Kuldīgā, tālr. 28925676; Ēdolē, tālr. 25366612. Transports pie klienta, tālr. 26284210.

VAJADŽĪGI

Kempings *Miķelbāka* (51203015891) piedāvā darbu **PAVĀRAM** un **VIESMĪLIM**. Alga: no 800 EUR. Tāl. 27884438.

SIA *Alvos* (40003111740) uz noteiktu laiku *Cēsu alus* produkcijas piegādei veikalim – C kategorijas **ŠOFERI**. Piecu darba dienu nedēļa, vēlama pieredze, bruto alga: no 1600 EUR. Tāl. 29807544.

SIA *Alvos* (40003111740) uz noteiktu laiku – pārtikas preču **KOMPLEKTĒTĀJS** noliktavā. Vēlama pieredze, darba laiks darba dienās 7.00–16.00, bruto alga: no 800 EUR. Tāl. 29807544.

SIA *Rietumu būvniecība* (41203068543) piedāvā darbu **JUMTA KAUSĒTĀJIEM** ar pieredzi, par ātru darbu ātra samaksa. Liels apjoms. Alga: 1999 EUR. Tāl. 28332434.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS attīra no krūmiem
laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsnu atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
☎ 25 622 293 (Ārija)

DAŽĀDI

BŪVNICĪBAS pakalpojumi – pamati, sienas, jumti. Tāl. 29190120.

Visu veidu **CELTNIECĪBAS** darbi. Tāl. 26844885.

SILTINĀM mājas ar ekovati, granulām un termoputām. Tāl. 26748235.

JUMTU maiņa, fasādes siltināšana un apdare, materiālu piegāde. Tāl. 26269909.

Ātri un lēti ierīkojam **DZIĻURBUMUS**. Tāl. 29605105, 28205914.

Tīra **AKAS**. Tāl. 27448331.

Tīrām, remontējam **AKAS**. Tāl. 26990277.

NEPIECIEŠAMA ELEKTRIKĀ palīdzība kontaktu sakārtošanā. Tāl. 29577994.

Vis par reklāmu
Kurzemniekā!

Tālrunis
25466688.

LĪDZJŪTĪBAS

*Pār tavu sirdi un darbīgo mūžu
Zemes māte nu villaini segs.*

/N.Dzirkale./
Izsakām līdzjūtību Līgai, omīti
zaudējot.
Kriminālpolicijas nodaļa

*Māmulīn, par tavu mūžu
Šodien klusi paldies sakām.*

/A.Svētiņa./
Izsakām dziļu līdzjūtību Regīnai
Čerpinskaī, mammīti zaudējot.
Dzintaru ielas 12. mājas iedzīvotāji

*Miers mūžīgais ir tuvu mājām gājīs
Un savu daļu paņēmis ir līdž.
Viss ir tāpat, tik kādas mājas logā
Vairs spuldzes gaismu neieraudzīs
rīts.*

/N.Dzirkale./
Klusus mierinājuma vārdus izsakām
LIDIJAS BIRZNIECES tuviniekiem,
viņu mūžībā pavadot.
Krauju mājas iedzīvotāji

*Ilgu mūžu nodzīvoji,
Daudz darbiņu padarīji,
Lai nu mīļa Zemes māte
Pārklāj savu seģenīti.*

/T.dz./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Aijai,
Laimai un tuviniekiem, LIDIJU
BIRZNIECI pavadot mūžībā.
Bijušās Raņķu folkloras kopas
dalībnieces

DZĪRĒM NEVAJAG DATUMU Svini Kuldīgu kopā ar "Kuldīgas Vēstulēm"!

Žurnāls nopērkams
visās mazumtirdzniecības vietās Kuldīgā.

Mīļi aicinām 7. augustā uz starptautisku konferenci Rīgā, VEF kultūras pilī, Ropažu ielā 2,

SAKNE NES TEVI.

Piedalīsies viesi no Izraēlas – mācītājs Orens Ļevs Ari u.c., no Zviedrijas, Kanādas, Somijas u.c. valstīm.
Pirmā sesija 14.00, otrā – 17.00. Vietu skaits ierobežots.
Reģistrācija www.kacir.lv vai pa tālr. 22103754.
Būs bezmaksas transports 7. augustā 11.00 no Pilsētas laukuma Kuldīgā.
Jeruzalemes draudze *Ciāna*

KURZEMNIEKU AUGUSTAM VAR ABONĒT:

līdz 28. jūlijam

- pastā,
- pie pastniekiem,
- redakcijā un www.abone.pasts.lv (ietaupot 1,50 eiro).

DĀRZĀ

Ko darīt ar ķiplokiem?

Jāskatās pēc lapām

Ķiploku novākšanas laiks atkarīgs no tā, kad tie iestādīti, un liela ietekme ir arī laika apstākļiem. Parasti ziemas ķiplokus ievāc no jūlija otrās puses līdz augusta vidum. Kā šogad?

Atbild Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Kuldīgas biroja augkopības konsultants Edgars Cīrša:

„Ķiplokus novāc tad, kad dzeltē apakšējās lapas. Jānorok tad, kad vairs palikušas divas trīs zaļas lapas. Nedrīkst pieļaut, ka nodzeltē visas, jo ķiploka galviņai katra no tām ir viena segzvīņa. Zaudējot tās, galviņa var atvērties, un tai vairs nav tirgus vērtības. Tāpat segzvīņas pasargā no pārkaršanas augsnē. Kad gaisa temperatūra augsta, daiviņas var sākt stikloties un vēlāk bojāties. Jāatceras, ka pēc izrakšanas ķiplokus nedrīkst žāvēt tiešā saulē, jo arī tad daiviņas var pārkarst un stikloties.”

Ko darīt ar plūmēm?

Jāretina vai jānovāc pavisam

Izskatās, ka plūmēm raža liela, bet ir arī kaitēkļi. Ko darīt?

Atbild Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Kuldīgas biroja augkopības konsultants Edgars Cīrša: „Plūmes jāretina, ja to ir ļoti daudz. Ja koks saražo 10 kg augļu, labāk lai visi ir lieli un skaisti, nevis ir tāds pats svars sīku un bojātu. Lielām plūmēm arī ir labāka garša, tās vieglāk notirgot. Jāretina atkarībā no šķirnes, piemēram, ‘Edinburgas hercogam’ pašauglība parasti ir ap 90% (ja nav bijušas salnas vai citi nelabvēlīgi faktori), tātad liekie augļi jāizņem. Citādi tādas mazas plūmītes kā openes vien iznāks. Jāsāk retināt no apakšējiem zariem, no tiem pārsvarā aug uz augšu. Turklāt apakšā augļi ir visvairāk noēnoti, tiem trūkst gaismas, tie nekrāsojas. Vispirms jāizņem tie augļi, kurus apdraudējuši kaitēkļi, un plūmēm visbiežāk tā ir zāg-

lapsene vai tinējs. Augļi tāpat nebūs lietojami.

Pēdējos gados cilvēki arvien vairāk sūdzas, ka plūmēs ir tārpi, bet no ārpuses bojājums ne vienmēr pat ir redzams. Vainīgs varētu būt karstums. Kādreiz uzskatīja, ka tinējs un zāglapsene dzīvo tikai vienu paaudzi. Tagad līdz ar siltāku klimatu tie dzīvo ilgāk.

Ir visādi apkaršanas līdzekļi. Feromonu līmes lamatas mazdārziņiem es

neieteiktu – ar tām var piesaistīt kaitēkļus no kaimiņa dārza. Tad labāk lai tās lamatas liek viņš. Kad sāk lidot tinējs, vēl nekas nav jādara – jāpagaida nedēļas divas, kad no sadētajām oliņām sāk šķīlties kāpuri, un tad var nosmidzināt un gaidīt efektu.

Kad plūme sāk gatavoties (augustā) un ir redzams, ka augļi pūst, kaut vēl nav īsti gatavi, tad tos skārusi slimība. Ja tādas ir dažas plūmes, tad bēda vēl nav tik liela. Bet, ja vairumā, tad zars, kuru slimības sēne skārusi, jānozāgē, lai neiet tālāk pa visu stumbru. Pirmajā gadā sēne sabojā augļus un koku var neskart, bet nākamajā infekcija pa koksi ir izplatījusies. Vēl var rudenī visus augļus nopurināt, savākt un sapuvušos iznīcināt.

Plūmes var apsēt arī laputis. Pret tām iedarbīgas ir zaļās ziepes.”

Sagatavojusi Daina Tafelberga Edgara Cīrša arhiva foto

PELDĒŠANA

Vilgālē ierodas no visas Latvijas

Peldētāju starts 400 metros.

Peldētāji garajā distancē (2,4 km) apkārt Vilgāles ezera saliņai.

Starts 80 m distancē no laipas līdz krastam.

Kurmāles pagasta Vilgāles ezerā sestās sacensības **Peldam Vilgālē** pulcējušas ap 70 dalībnieku.

Varēja piedalīties gan tautas, gan sporta klasē dažādās distancēs: 2,4 km apkārt ezera saliņai, 80 m no laipas gala līdz krastam, 400 m un 800 m izaicinājuma distancē. Pasākuma organizatore, pagasta pārvaldes vadītāja Dace Gūtmane atzīst, ka sacensības katru gadu atīstās, tiek ieviesti uzlabojumi.

Šāda līmeņa pasākumam iedrošinājuši Kuldīgas aktīvisti Raitis Valters un Dzintra Freimane. Tās iesākušās kā vietējo sacīkstes, bet nu kļuvušas plašākas, pulcējot dalībniekus no Daugavpils, Jēkabpils, Rīgas, Ventspils, Liepājas, Brocēniem un citām vietām. Šogad sacensības rīkotas ar Latvijas

Peldēšanas federācijas atbalstu, tādēļ pie ezera atradās ātrās palīdzības brigāde.

Galvenais tiesnesis Pāvels Vilcāns atzīst: „Lieliski, ka tāds pasākums notiek. Pats esmu no Daugavpils, bet sešus gadus dzīvoju Ventspilī, strādāju arī Kuldīgas novada sporta skolā, bet par šīm sacensībām uzzināju pirmo reizi. Ir vēl, kur piestrādāt, un ar organizatoriem jau par to runājam.”

Daudzi dalību atteikuši epidemioloģiskās situācijas dēļ, bet, iespējams, nākamgad peldētāju būs vairāk. Laika apstākļi bija ideāli: nedz liels vējš, nedz auksts ūdens.

Dmitrijs Žarkovskis, pirmās vietas ieguvējs vīriešiem garajā distancē apkārt ezera salai, saka: „Sajūtas ir labas, man te patīk. Esmu no Rīgas sporta kluba *Del-*

fins. Peldu tikpat kā visu mūžu un sacensībās piedalījos jau bērnībā.” Kovida dēļ treniņos bijis pārtraukums, bet Dmitrijs skrējis un citādi uzturējis sevi formā.

Pirmo vietu garajā distancē ieguva pieredzējusi Ilze Aigare, kura smeja, ka rezultāti atbilstot viņas vecuma grupai: „Sajūtas ir tādas kā pēc kārtējā treniņa. Peldēšana – tā ir bauda. Peldu jau kādu pusgadsimtu. Agrāk braucām uz sacensībām arī citās valstīs, piemēram, Polijā un Slovēnijā. Iepriekšējais čempionāts bija paredzēts Budapeštā, bet sakarā ar vīrusu nenotika. Tagad var doties tikai uz sacensībām kaimiņvalstīs: Lietuvā un Igaunijā.”

Kuldīdznieks Mārcis Kristians Zītaris (17 gadu) piedalās jau trešo gadu. Viņš pieveicis 400 metrus

Pirmās vietas ieguvēji Ilze Aigare un Dmitrijs Žarkovskis uzreiz pēc finiša garajā distancē.

Jaunajam kuldīdzniekam Mārcim Kristianam Zītarim 400 metrus savā grupā – pirmā vieta.

un savā grupā ieguvis pirmo vietu: „Katru gadu rezultāti ir labāki, un nākamgad plānoju nopeldēt garo distanci. Dzīvoju pie Ventas, tādēļ

peldēt iznāk gandrīz katru dienu. Apsveru piedalīties arī Cieceres peldēšanas sacensībās.”

Lauras Vilertes teksts un foto